

บทที่ 3

ความเป็นเหตุผลกับการเป็นคนมีศีลธรรม

จุดมุ่งหมายของการศึกษาในบทนี้คือการตอบคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ตามแนวทางที่ศึกษาถึงความเป็นเหตุผลในการเป็นคนมีศีลธรรม ปัญหาสำคัญที่แนวทางนี้จะต้องพิสูจน์หรือแสดงให้เห็นคือ การเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความเป็นเหตุและผล และยังคงต้องแสดงให้เห็นด้วยว่า การเป็นคนมีศีลธรรมมีเหตุผลเหนือกว่าแนวทางการดำเนินชีวิตแบบอื่นหรือการกระทำที่ผิดศีลธรรม หรือแสดงให้เห็นว่า การเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความเป็นเหตุและผล ขณะที่การกระทำผิดศีลธรรมเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับเหตุผลหรือไร้เหตุผล

ความยุ่งยากของปัญหานี้เกิดขึ้นนับตั้งแต่ เฮนรี ซิดวิก (Henry Sidgwick) เสนอ ในหนังสือของเขา *Methods of Ethics* ปี 1874 ว่า มีวิธีการที่มีเหตุผลเท่าเทียมกันสองวิธีที่จะกำหนดว่าอะไรคือสิ่งที่ควรทำ คือลัทธิอัตนิยม (egoism) และลัทธิประโยชน์นิยม (utilitarianism) ซึ่งเขานิยามส่วนหลังนี้ว่าเป็นวิธีการของศีลธรรม เมื่อวิธีการทั้งสองเกิดขัดแย้งกันในการกำหนดการกระทำในกรณีหนึ่ง เขาเสนอว่าเป็นสิ่งที่มีความเป็นเหตุและผลที่จะไม่ถือว่า ข้อกำหนดของวิธีการหนึ่งเหนือกว่าข้อกำหนดของอีกวิธีการหนึ่ง กล่าวคือ ในทัศนะของเขายอมให้มีความขัดแย้งที่เป็นพื้นฐานที่สุดเกี่ยวกับหลักการที่กำหนดว่าอะไรเป็นการกระทำที่มีความเป็นเหตุและผล เขาเสนอว่าปัญหานี้สามารถแก้ได้โดยการสร้างสมมติฐานที่ว่า ความสุขที่มากที่สุดของคนคนหนึ่ง และความสุขในปริมาณที่มากที่สุดของจำนวนคนมากที่สุดสามารถที่จะบรรลุได้โดยการให้รางวัล และการลงโทษขององค์ผู้สัมบูรณ์ (absolute being) ที่มีผลมากพอที่จะทำให้ผลประโยชน์ของทุกคนอยู่ที่การทำให้เกิดความสุขในส่วนรวม และเช่นเดียวกัน ความยุ่งยากของปัญหานี้ก็เกิดขึ้นจากข้อพิสูจน์ของฮูม (Hume) ด้วย ที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่ไม่สอดคล้องของเส้นแบ่งระหว่าง ศีลธรรม/ผิดศีลธรรม กับความเป็นเหตุและผล/ไร้เหตุผล จากทัศนะนี้ การทำผิดศีลธรรมไม่จำเป็นที่จะต้องไร้เหตุผล และไม่จำเป็นที่การเป็นคนมีศีลธรรมจะต้องมีเหตุผล เขากล่าวว่า "คนคนหนึ่งกระทำผิดศีลธรรม แต่ไม่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นการกระทำที่ไร้เหตุผล"

ในบทนี้จะศึกษางานของเคิร์ต ไบเออร์ (Kurt Baier), เดวิด กอติเออร์ (David Gauthier) และไค นิลสัน (Kai Nielsen) ที่มีต่อคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ตามแนวทางนี้

เคิร์ต ไบเออร์: ความเชื่อมโยงทางมโนทัศน์ระหว่างศีลธรรมและความเป็นเหตุผล

การถามคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" คำว่า "ศีลธรรม" ที่อยู่ในคำถามสามารถพิจารณาได้สองความหมายคือ ความหมายที่ศีลธรรมตรงข้ามกับผิดศีลธรรม และศีลธรรมที่ตรงข้ามกับไม่ใช่ศีลธรรม (non-moral) ไบเออร์สนใจที่จะพิจารณาปัญหานี้ในลักษณะที่ศีลธรรมตรงข้ามกับผิดศีลธรรม หรือการกระทำที่ยึดติดกับผลประโยชน์ส่วนตัว เขาเห็นด้วยกับปริชาร์ด ที่เสนอว่า คำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" แสดงนัยถึงภาวะของความไม่พอใจ หรืออาจเป็นความไม่ใส่ใจของผู้ถามที่มีต่อศีลธรรม โดยที่ตัวคำถามเรียกร้องข้อสนับสนุนต่อศีลธรรมหรือการที่จะเป็นคนมีศีลธรรม แม้การเป็นเช่นนั้นจะไม่เป็นผลประโยชน์ของผู้กระทำ เขาเสนอแบบของการถามคำถามนี้ดังนี้ "ผู้กระทำเชื่อว่า ในสถานการณ์ที่เขาอยู่นั้น ข้อเสนอนั้นของประโยชน์ส่วนตัวและข้อเรียกร้องทางศีลธรรมขัดแย้งกัน และเขาต้องการที่จะรู้ว่า แนวทางใดในสองประการนี้ประกอบขึ้นเป็นเหตุผลสำหรับเขา หรือสำหรับใครก็ตาม ที่จะดำเนินตามนั้น หรือถ้าหากทั้งสองแนวทางล้วนแต่มีเหตุผล แนวทางใดเป็นเหตุผลที่เหนือกว่าซึ่งเขาควรที่จะยอมตาม และทำไมถึงเป็นเช่นนั้น" (Baier, in Goldman and Kim, eds. 1978: 237)

ในการตอบปัญหานี้ ไบเออร์เสนอให้พิจารณาศีลธรรม (โดยธรรมชาติของศีลธรรม) ในฐานะเหตุผลที่เข้มแข็งกว่า ดีกว่า และเหนือกว่าเหตุผลในแบบอื่น โดยเฉพาะเหตุผลที่ยึดผลประโยชน์ส่วนตัว เขากล่าวว่า "โดยทั่วไปแล้วเราเชื่อว่า เมื่อเหตุผลของผลประโยชน์ส่วนตัวขัดแย้งกับเหตุผลทางศีลธรรม เหตุผลทางศีลธรรมจะชนะเหนือเหตุผลเหล่านั้นของผลประโยชน์ส่วนตัว สิ่งนี้เป็นความเชื่อตามธรรมชาติของบุคคลที่เหตุผลทางศีลธรรมเป็นเหตุผลสูงสุดของเหตุผลทั้งหมด" (Baier 1958: 308) แนวการพิจารณาปัญหาในลักษณะนี้ต่างไปจากนักปรัชญาหลายคน เช่น ปริชาร์ด, ชุควิค, ทูลมิน, วอร์น็อก, ฟุท, แพรงเกนา ซึ่งเสนอให้พิจารณาศีลธรรมในฐานะที่เป็นกลาง กล่าวคือ โดยนิยามแล้ว ศีลธรรมไม่ใช่สิ่งที่อยู่เหนือสิ่งอื่น หรือเหตุผลทางศีลธรรมไม่ได้ เป็นเหตุผลที่สูงกว่าเหตุผลแบบอื่น ปัญหาหนึ่งที่เรอาจจะเห็นได้คือ ถ้าหากเราพิจารณาศีลธรรมในฐานะที่เหนือกว่าสิ่งอื่น หรือเป็นสิ่งที่ควรทำ คำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ก็จะเป็นคำถามที่ไร้ความหมาย กล่าวคือเป็นเพียงการถามว่า "ทำไมฉันจึงควรทำสิ่งที่ควรทำ"

ไบเออร์มีความเห็นต่อปัญหานี้ว่า เราสามารถนิยามศีลธรรมในลักษณะนี้ได้โดยไม่จำเป็นต้องทำให้คำถามที่เราถามเป็นสิ่งที่ไร้ความหมาย โดยให้เหตุผลว่าความสูงสุดของแนวดำเนินชีวิตอันหนึ่ง หรือข้อเท็จจริงที่แนวการดำเนินชีวิตแบบนั้นได้รับการยึดถืออยู่เหนือแนวทางอื่น ไม่ได้เป็นเงื่อนไขเพียงพอของการที่แนวดำเนินชีวิตนั้นจะเป็นศีลธรรม เงื่อนไขนี้เป็นเพียงเงื่อนไขจำเป็นเท่านั้น เขากล่าวว่า "ถ้าการเป็นสิ่งสูงสุด เป็นเงื่อนไขอันเพียงพอ ใครก็ตามก็ไม่สามารถถามว่า ใช้หรือไม่ และทำไม เขาจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม เพราะไม่มีเงื่อนไขที่จำเป็นอื่นอีกของการเป็นคนมีศีลธรรมที่สามารถอธิบายหรือสนับสนุนการเป็นสิ่งสูงสุดนั้น" เขากล่าวอีกว่า "ถ้าการเป็น

สิ่งสูงสุดเป็นเพียงเงื่อนไขที่จำเป็น และถ้ามีเงื่อนไขที่จำเป็นอื่นอีก...ก็สามารถที่จะถามได้ว่าทำไม การบรรลุตามเงื่อนไขที่จำเป็นอื่นเหล่านั้น จึงควรเป็นการเพียงพอที่จะทำให้แนวดำเนินชีวิตที่กล่าวถึงเป็นสิ่งสูงสุด" (Baier 1980: 329) เมื่อการเป็นสิ่งสูงสุดเป็นเพียงเงื่อนไขจำเป็นของศีลธรรม ทำให้คำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ยังคงเป็นคำถามเปิด คือสามารถเข้าใจได้และเป็นคำถามที่ชอบด้วยเหตุผล แม้จะเข้าใจศีลธรรมว่าอยู่เหนือสิ่งอื่นที่ตามไปเออร์ได้กำหนดเงื่อนไขที่จำเป็นเหล่านี้ด้วย ข้อเรียกร้อง 5 ประการของทศนะทางศีลธรรม และเพื่อที่จะเข้าใจข้อสนับสนุนของเขาที่แสดงว่า ศีลธรรมเป็นสิ่งที่อยู่เหนือแนวทางอื่น ๆ เมื่อเกิดความขัดแย้งกัน เราจะศึกษาข้อเรียกร้องทั้ง 5 ประการนี้ รวมถึงมโนทัศน์ว่าด้วยเหตุผลเชิงปฏิบัติ และสิ่งที่เขาเรียกว่าข้อเท็จจริงของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม ซึ่งข้อวิเคราะห์ต่อทั้ง 3 ส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันในทางมโนทัศน์ระหว่างศีลธรรมกับความเป็นเหตุผล ในลักษณะที่ความต้องการของเหตุผลเชิงปฏิบัติที่มีต่อศีลธรรม คือการทำให้ศีลธรรมอยู่ในฐานะสิ่งที่มีเหตุผลสูงสุด

ในบทความเรื่อง *The Conceptual Link Between Morality and Rationality* ไบเออร์ได้ให้นิยามของศีลธรรมโดยเสนอเป็นบทวิทยน (thesis) ของศีลธรรมไว้ดังนี้ "ทศนะทางศีลธรรมแสดงตัวออกมาเป็นกลุ่มของความต้องการกลุ่มหนึ่งบนวิธีการที่ใช้กำหนดว่า อะไรคือสิ่งที่จะทำ ความต้องการซึ่งวิธีการนี้จะต้องปฏิบัติ ถ้าศีลธรรมอันเป็นผลที่ตามมาได้รับการพิจารณา (อย่างถูกต้อง) ในฐานะสิ่งที่สูงสุดของเหตุผลเชิงปฏิบัติ" (Baier 1982: 82) จากบทวิทยนที่ไบเออร์เสนอนี้ ปัญหาความเห็นไม่ตรงกันที่มีอยู่ในศีลธรรมสามารถแก้ไขได้โดยการพิจารณาวิธีกำหนดว่าอะไรคือสิ่งที่จะทำในแต่ละแบบ แล้วพิจารณาว่าวิธีการอันไหนบรรลุตามข้อเรียกร้องได้มากที่สุด

ไบเออร์ (Baier 1982: 82-85) ได้อธิบายถึงข้อเรียกร้อง 5 ประการไว้ดังนี้

1. ข้อเรียกร้องประการแรกและเป็นข้อเรียกร้องสำคัญที่สุดคือความถูกต้อง (soundness) เขาเห็นว่า แม้คนแต่ละคนจะเชื่อในหลักเกณฑ์ทางศีลธรรมที่แตกต่างกัน และอาจจะเห็นว่ากฎเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติทางศีลธรรมที่อีกคนหนึ่งยึดถือ เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง แต่สำหรับผู้ที่เชื่อมั่นในศีลธรรมอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ศีลธรรมที่เขายอมรับต้องเป็นสิ่งที่ถูกต้องสำหรับเขาเสมอ ถ้าเมื่อใดเขาเห็นว่า ศีลธรรมที่เขายึดถืออยู่เป็นสิ่งที่ผิด เขาก็จะเปลี่ยนไปสู่ความเชื่อที่เขาเห็นว่าถูกต้อง

2. ข้อเรียกร้องประการที่สองคือ ศีลธรรมเป็นสิ่งที่ดีถ้าคนทั้งหลายเป็นคนมีศีลธรรม และเป็นสิ่งที่เลวถ้าพวกเขาเป็นคนผิดศีลธรรม การมีศีลธรรมในที่นี้ต้องอ้างอิงถึงศีลธรรมที่ถูกต้องเท่านั้น

3. ข้อเรียกร้องประการที่สามคือ เรียกร้องให้ทุกคนปฏิบัติตามศีลธรรม และเรียกร้องให้แรงกดดันของสังคมสนับสนุนกฎเกณฑ์ทางศีลธรรม ข้อเรียกร้องนี้แสดงให้เห็นว่า ศีลธรรมไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของปัจเจกบุคคล

4. ข้อเรียกร้องประการที่สี่ เรียกร้องให้การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมเป็นแนวทางการปฏิบัติที่อยู่เหนือการขึ้นนำของประโยชน์ส่วนตัว และอยู่เหนือการขึ้นนำของแนวทางอื่นใดทั้งสิ้น ข้อเรียกร้องประการนี้ มีความใกล้ชิดกับข้อเรียกร้องประการที่สาม เพราะถ้าเราเรียกร้องให้ทุกคนเป็นคนมีศีลธรรม สิ่งที่สุดคล้องต้องกันก็คือ เราควรที่จะเรียกร้องให้เขายึดถือศีลธรรมในฐานะแนวทางการปฏิบัติที่สูงสุด ไบเออร์เห็นว่าหากปราศจากข้อเรียกร้องประการนี้ ในลักษณะของศีลธรรม และปล่อยให้ขึ้นอยู่กับการลงโทษของมนุษย์ หรือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ โดยการทำให้ศีลธรรมมีฐานะเท่ากับผลประโยชน์ส่วนตัว การทำเช่นนี้จะไม่สามารถหนีพ้นปัญหาที่ฮอบส์เสนอในเรื่องของ "คนโง่" (The Fool) ที่คิดว่า การไม่ทำตามศีลธรรมหรือหลีกเลี่ยงศีลธรรมเป็นสิ่งที่มิมีเหตุผล เพราะเขาจะถูกต่อต้านและกีดกันออกจากสังคม

5. ข้อเรียกร้องประการที่ห้า เรียกร้องให้ศีลธรรมเป็นสิ่งที่เป็นไปตามเหตุผล และผิดศีลธรรมขัดแย้งกับเหตุผล ข้อเรียกร้องประการนี้ เกิดขึ้นจากข้อเรียกร้องประการที่สี่ เพราะถ้าบุคคลยึดถือกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมในฐานะสิ่งที่อยู่เหนือแนวทางการปฏิบัติอื่นๆ ซึ่งรวมถึงเหตุผลของประโยชน์ส่วนตัว กฎเกณฑ์นั้นโดยตัวมันเองก็ต้องอยู่ในฐานะเหตุผลที่มีระดับชั้นสูงกว่าเหตุผลในแบบอื่นๆ กล่าวคือ ทักษะทางศีลธรรมจะต้องได้รับการยึดถือจากทักษะทางเหตุผลในฐานะทักษะที่สูงที่สุด ซึ่งในทางเหตุผลแล้ว คงเป็นการยุ่งยากที่จะทำให้เกิดข้อเรียกร้องนี้ได้ นอกเสียจากว่า โดยความเป็นจริงแล้ว การเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่เป็นไปตามเหตุผล และการผิดศีลธรรมขัดแย้งกับเหตุผล

ไบเออร์ไม่ได้แสดงให้เห็นอย่างหนักแน่นกว่าทำไม ข้อเรียกร้องทั้งห้าที่เขากำหนดขึ้นมา จึงควรยอมรับในฐานะที่เป็นข้อเรียกร้องของศีลธรรม ปัญหาสำคัญที่เขาสนใจที่จะถกเถียงมากกว่าคือ ทำไม การบรรลุข้อเรียกร้องทั้งห้าประการนี้ของวิธีการที่ใช้กำหนดว่าอะไรคือสิ่งที่ควรทำ จึงเป็นเงื่อนไขที่เพียงพอของแนวทางปฏิบัติอันเป็นผลที่ได้จากวิธีการนั้น (ซึ่งคือศีลธรรม) ในฐานะที่เป็นสิ่งสูงสุด ไบเออร์ตอบปัญหาข้างต้นโดยแสดงให้เห็นว่า ข้อเรียกร้องทั้งห้าประการนี้เป็นแก่นในตัวมันเองของเหตุผลเชิงปฏิบัติ กล่าวคือ โดยมโนทัศน์ของเหตุผลเชิงปฏิบัติ ซึ่งเนื้อหาสำคัญของมโนทัศน์นี้ หมายถึงการใช้เหตุผลตรวจสอบการปฏิบัติที่สามารถนำมาซึ่งผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของผู้กระทำ เมื่อพิจารณาจากมโนทัศน์นี้จะเห็นว่า การปฏิบัติตามหลักการที่ยึดติดกับผลประโยชน์ส่วนตัวของกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกัน ไม่อาจนำมาซึ่งผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของเขาแต่ละคนได้ และก่อให้เกิดความไม่มั่นคงแก่สังคม ซึ่งเป็นหลักประกันของประโยชน์ที่เขาจะได้รับ (เมื่อเทียบกับสภาวะธรรมชาติ ตามภาษาของฮอบส์) ในขณะที่การปฏิบัติตามแนวปฏิบัติร่วมกันของสังคม ตามข้อเรียกร้องทั้งห้าประการข้างต้นจะเป็นและนำมาซึ่งประโยชน์ที่ดีที่สุดแก่เขา เหตุผลเชิงปฏิบัติจึงเรียกร้องให้เขายอมรับแนวปฏิบัติร่วมกันของสังคมดังกล่าวในฐานะสิ่งสูงสุดและถือเหตุผลของแนวปฏิบัติที่อยู่เหนือเหตุผลอื่นๆ ในที่นี้จะพิจารณาถึงแนวการพิสูจน์ของเขาที่สนับสนุนข้ออ้างเหตุผลนี้

ในบทความเรื่อง Moral Reasons and Reasons to be Moral ไบเออร์เสนอสมมติฐานที่เป็นไปได้บางประการของเหตุผลเชิงปฏิบัติไว้ดังนี้

1. "F เป็นเหตุผลสำหรับ X ที่จะทำ A" แสดงนัยว่า ถ้า X เป็นผู้มีเหตุผลอย่างสมบูรณ์ (บุคคลซึ่งตรงกับจินตภาพของความเป็นเหตุผล) แล้ว F ก็จะเป็นเหตุผลที่ให้น้ำหนักแก่เขาในการตัดสินใจที่จะทำ A

2. ผู้ที่เชื่อว่า F เป็นเหตุผลสำหรับเขาที่จะทำ A ผลที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองต่อความต้องการในชีวิตของเขาจะขึ้นอยู่กับความถูกต้องของความเชื่อนั้น

3. การเพิ่มพูนความรู้เชิงปฏิบัติ หรือความรู้ในแนวการปฏิบัติที่ถูกต้องนั้น ขึ้นอยู่กับการยอมรับในขณะนั้นของกลุ่มชนที่มีต่อหลักการสากล ซึ่งการยอมรับนั้นอาจเปลี่ยนแปลงได้ และผลของการนำไปใช้อย่างทั่วไป จะเป็นตัวทดสอบความถูกต้องของหลักการนั้น

4. เป็นไปได้ที่ทุกคนจะเป็นผู้มีเหตุผลอย่างสมบูรณ์อยู่เสมอ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ ไม่มีหลักการทางปฏิบัติใดสามารถเป็นหลักการที่ถูกต้องของเหตุผลเชิงปฏิบัติ ถ้าหลักการนั้นไม่ได้เป็นที่ทำตามกันโดยทั่วไป

5. ข้อเท็จจริงที่แสดงว่า การที่ X กระทำ A เป็นผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของ X ประกอบเป็นเหตุผลของ X ที่จะทำ A

สมมติฐานข้อ 1-4 เป็นสมมติฐานที่แสดงถึงธรรมชาติของเหตุผลเชิงปฏิบัติ โดยที่ข้อ 1 เป็นรูปแบบที่แสดงถึงบทบาทของข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุผลของบุคคล ที่จะกระทำการกระทำที่แน่นอนอันหนึ่ง ส่วนข้อ 2-4 เป็นการวางขอบเขต หรือข้อจำกัดให้กับสมมติฐานเชิงแก่นสาร (substantive hypothesis) ที่เป็นพื้นฐานของการกล่าวอ้างว่า ข้อเท็จจริงอันหนึ่งเป็นเหตุผลเช่นนั้น โดยกำหนดให้ดูการกระทำนั้นในการตอบสนองต่อความต้องการของชีวิต เมื่อนำไปปฏิบัติจริงว่าถูกต้องตามนั้นหรือไม่ และคนทั่วไปยึดถือเช่นนั้นหรือไม่ สมมติฐานที่ 5 เป็นสมมติฐานที่เป็นสาระสำคัญในการกล่าวอ้างว่า ข้อเท็จจริงอันใดเป็นเหตุผลในการปฏิบัติซึ่งคือ การกระทำที่เป็นผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของผู้กระทำ

คนโดยทั่วไปไม่คิดว่าหลักการสูงสุดของเหตุผลเชิงปฏิบัติคือ หลักเหตุผลของลัทธิอัตนิยมที่มีเหตุผล (Rational Egoism) ซึ่งเมื่อนำไปประยุกต์ใช้กับปัญหาเฉพาะแล้ว สามารถนำมาซึ่งผลประโยชน์ที่ดีที่สุดสำหรับผู้กระทำ (ตามสมมติฐานข้อที่ 5) คือหลักการที่ว่า "ทำในสิ่งที่เป็นผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของคุณ" (R.E.) (Baier 1982: 86) และเมื่อหลักการนี้ใช้ในวงความสัมพันธ์ระหว่างกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป หลักการนี้จะกลายเป็น "หลักการของลัทธิอัตนิยมที่ยึดติดอยู่กับตนเอง" (The Principle of Self-Anchored Egoism หรือ PSAE) คือหลักการที่ว่า "ทำสิ่งที่จะก่อให้เกิดผลตอบแทนต่อตนเองที่ดีที่สุด ไม่ว่าคนอื่นจะทำอะไร" (Baier 1982: 86) เพื่อตรวจสอบหลักการของเหตุผลเชิงปฏิบัติ (ตามสมมติฐานข้อ 2-4) ไบเออร์เสนอสิ่งที่เขาเรียกว่า ข้อเท็จจริงในทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม 2 ประการดังนี้ (Baier 1982: 86)

1. ชีวิตที่ดีที่สุดของมนุษย์ สามารถบรรลุได้ในบริบทที่พวกเขาปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้อื่น และมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะและมีสิ่งที่แสวงหาร่วมกัน

2. ในบริบทเช่นนั้น การปฏิบัติสัมพันธ์ต่อกันบางครั้ง จะนำมาซึ่งลักษณะความสัมพันธ์ที่มี

แบบแผนที่แน่นอนบางอย่าง แบบแผนที่สำคัญแบบหนึ่งซึ่งอ็อบส์เป็นผู้เสนอ และปัจจุบันรู้จักกันในนามของ "การอยู่ระหว่างเขาควายของคนคุก" (Prisoners' Dilemma หรือ PD) กล่าวคือ ถ้าแต่ละคนที่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ทำตามหลักการที่ยึดติดกับผลประโยชน์ของตน ทุกคนจะบรรลุผลประโยชน์เพียงในลำดับที่ 3 ของพวกเขา ในขณะที่ ถ้าคนทั้งหมดทำตาม "แนวปฏิบัติร่วมกัน" (Coordinative Guideline หรือ CG) ที่แน่นอนอย่างหนึ่ง คนทั้งหมดจะบรรลุผลที่ดีเป็นลำดับที่ 2 ของพวกเขา แต่ถ้าบางคนทำตามหลักการที่ยึดติดกับผลประโยชน์ของตนเอง และคนอื่นทำตามแนวปฏิบัติร่วมกัน คนประเภทแรกจะบรรลุผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของเขา แต่คนประเภทหลังจะได้สิ่งที่เลว (ดูตัวแบบของ PD ได้ในหน้า 27-28) จากข้อเท็จจริง 2 ประการนี้แสดงให้เห็นว่า ชุมชนที่ทุกคนยึดถือ PSAE เป็นหลักการสูงสุด จะไม่สามารถบรรลุผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของเขา แต่ถ้าทุกคนยังคงประสงค์ผลประโยชน์ที่ดีที่สุดอยู่ ก็เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่พวกเขาจะต้องยอมรับ CG ในฐานะหลักการสูงสุด สิ่งนี้ดูเหมือนว่าการยอมรับกฎเกณฑ์ร่วมกันเกิดขึ้นจากการคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเป็นสิ่งสำคัญ แต่สิ่งที่ไบเออร์ต้องการเสนอนั้นไม่เพียงแต่ผลประโยชน์ที่ทำให้การใช้เหตุผลในทางปฏิบัติยอมรับกฎเกณฑ์ร่วมกัน หรือศีลธรรม แต่โดยตัวมันเองของทั้งเหตุผลเชิงปฏิบัติและศีลธรรมมีความเชื่อมโยงกันในลักษณะที่ต่างก็เป็นข้อเรียกร้องของกันและกัน (คำตอบที่ไบเออร์เสนอไม่ได้เป็นคำตอบของปัญหา "I" หรือ "we" ซึ่งมักมีผู้วิจารณ์ว่า คำตอบของเขาเป็นการให้เหตุผลว่า ทำไมพวกเรา (we) จึงควรเป็นคนมีศีลธรรม มากกว่าเป็นการตอบว่า ทำไมฉัน (I) จึงควรเป็นคนมีศีลธรรม แต่เป็นการเสนอปัญหาที่มีต่อมโนทัศน์ของสิ่งที่เกี่ยวข้องในคำถาม ซึ่งถ้าคำตอบที่ได้เป็นที่ยอมรับ ไม่ว่าจะ เป็น "I" หรือ "we" ก็ต้องยอมรับ) ไบเออร์เสนอข้อวิเคราะห์ไว้ดังนี้

ข้อวิเคราะห์ประการแรก เป็นข้อสนับสนุนข้อเรียกร้องประการที่ 2 และ 3 ของศีลธรรม (ดูข้อเรียกร้องทั้งสองข้อนี้ในหน้า 16) เขากล่าวว่า

ทั้งเหตุผลเชิงปฏิบัติ และข้อเท็จจริงทั้ง 2 ประการข้างต้น ต่างอธิบายให้เห็นว่า ทำไมประชาชนผู้ซึ่งยอมรับความมีเหตุผลของการโน้มน้าวใจไปตาม PSAE คาร์ที่จะยอมรับความมีเหตุผลของการมีชีวิตอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งกำหนดแนวการปฏิบัติร่วมกันแก่ทุกคนที่อยู่ภายใต้สถานการณ์ของ PD ด้วยเหตุผลที่การยึดมั่นในการทำตามหลักการของ CG (PCG) โดยทั่วไป ให้สิ่งที่น่าพึงปรารถนาแก่ทุกคนมากกว่าการยึดตาม PSAE แต่การเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ตอบแทนที่มากกว่าที่ฝ่ายหนึ่งซึ่งทำตาม PSAE และโทษที่ได้รับมากกว่าของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งทำตาม PCG เป็นกรณีที่ทำให้การรับเอา CGs ไม่ใช่เพียงแต่โดยการอธิบายและการประกาศให้รู้โดยทั่วกัน แต่ต้องได้รับการหนุนหลังจากการลงโทษที่มีมากพอที่จะยับยั้งผู้ที่ทำตาม PSAE การเป็นไปตามนี้ก็คือการเป็นไปตามข้อเรียกร้องที่ 2 และ 3 ของศีลธรรม (Baier 1982: 86)

ข้อวิเคราะห์ประการที่ 2 เป็นข้อสนับสนุนต่อข้อเรียกร้องประการที่ 4 ของศีลธรรม เขาให้เหตุผลว่า ในกลุ่มคนที่ยึด PSAE เป็นหลักการสูงสุด แต่ต้องการทำในสิ่งที่ตอบสนองต่อข้อ

เรียกร้องของเหตุผลเชิงปฏิบัติ (ทำตาม CGs) พวกเขาก็จะพยายามทำให้การลงโทษทางสังคมมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ทั้งความเข้มงวดและความแน่นอน ซึ่งเขาจะต้องสูญเสียไปกับสิ่งเหล่านี้มาก อาจมีกฎระเบียบเกิดขึ้นอย่างมากมาย เพื่อปิดช่องทางการเอาเปรียบที่จะเกิดขึ้น เพื่อที่พวกเขาจะได้มีหลักประกันที่เพียงพอว่า การบังคับตัวของเขาเองให้ปฏิบัติตาม PCG จะเกิดขึ้นเช่นเดียวกันกับคนอื่น ๆ ข้อสรุปที่ได้ประการหนึ่งคือ กลุ่มคนที่สำนึกว่า PSAE เป็นหลักการสูงสุดของเหตุผลเชิงปฏิบัติและดำเนินชีวิตไปตามนั้น ไม่สามารถมีชีวิตที่ดีเท่ากับกลุ่มคนที่สำนึกว่า PCG เป็นหลักการสูงสุดของเหตุผลเชิงปฏิบัติและประพฤติตามนั้น สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าในบริบทของการปฏิสัมพันธ์กัน PSAE ไม่สามารถเป็นสูตรที่ถูกต้องของหลักการสูงสุดของเหตุผลเชิงปฏิบัติ และยังแสดงอีกว่า กลุ่มคนที่เห็นด้วยกับ RE ต้องการที่จะให้มีการสอน PCG เพื่อให้ทุกคนทำตามและไม่มีกรยกเว้นสำหรับตนเอง ไม่ใช่เพียงเพราะว่า การทำตาม PCG สอดคล้องกับ PSAE ด้วยเหตุผลของการลงโทษ แต่ในฐานะหลักการสูงสุดของเหตุผลเชิงปฏิบัติ เพราะด้วยเหตุผลนี้เท่านั้น ผู้ที่มีเหตุผลถึงจะยอมทำตาม CGs อย่างสมัครใจ แม้เมื่อการลงโทษจะไม่แน่นอนหรือไม่เข้มงวดก็เป็นสิ่งที่ขัดแย้งต่อ PSAE ที่จะละเลย PCG สิ่งนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนของเหตุผลเชิงปฏิบัติที่มีต่อข้อเรียกร้องประการที่ 4 ของศีลธรรม (Baier 1982: 87)

ข้อวิเคราะห์ประการที่ 3 เป็นข้อสนับสนุนต่อข้อเรียกร้องประการที่ 1 และ 5 ของศีลธรรม เขากล่าวว่ามีความแตกต่างกันอย่างมากในการที่สังคมจะเลือกระบบ CGs ระบบหนึ่งในจำนวนหลายระบบ และให้การสนับสนุนต่อระบบนั้นโดยการลงโทษ เพราะว่า ภายในระบบอีกอันหนึ่งซึ่งคนกลุ่มอื่นยอมรับ อาจจะเป็นการเปิดโอกาสสำคัญในการนำมาซึ่งชีวิตที่คุ้มค่าได้มากกว่า เราสามารถนิยามของชนชั้นปกครองที่กำหนด CGs ขึ้นมาในลักษณะที่ก่อให้เกิดชีวิตที่ดีแก่สมาชิกในชนชั้นของเขา มากกว่าชนชั้นที่อยู่ใต้การปกครอง สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของเหตุผลเชิงปฏิบัติที่สนับสนุนต่อข้อเรียกร้องประการที่ 1 และ 5 ของศีลธรรม ซึ่งเรียกร้องถึงความถูกต้องของ CGs และไม่เป็นการพิจารณา CGs อย่างผิดๆ ในฐานะสิ่งที่สูงสุดของเหตุผลเชิงปฏิบัติ ข้อเรียกร้องที่ 1 และ 5 นี้จึงไม่ใช่สิ่งที่จะบรรลุได้ในทุกระบบของ CGs เพียงโดยเหตุผลที่ว่า การทำตาม CGs จะเปิดโอกาสให้ได้ชีวิตที่คุ้มค่ามากกว่าการทำตาม PSAE

การที่จะทำให้บรรลุข้อเรียกร้องประการที่ 1 และ 5 นี้ จำเป็นที่ทุกคนที่อยู่ภายใต้แนวปฏิบัติจะต้องมีเหตุผลเพียงพอที่จะพิจารณาแนวปฏิบัติเหล่านี้ในฐานะสิ่งที่สูงสุดของเหตุผลเชิงปฏิบัติ ซึ่งเงื่อนไขนี้จะบรรลุได้ก็ต่อเมื่อ ทุกคนมีเหตุผลที่ดีเท่าที่ (ในทางเหตุผล) ใครก็ตามสามารถต้องการให้มีในการพิจารณาแนวทางเหล่านั้น สิ่งนี้จะเป็นที่เพียงพอได้ก็ต่อเมื่อทุกคนมีเหตุผลที่ดีเท่าที่ ทุกคน (ไม่ใช่ใครก็ตาม) สามารถมีต่อการพิจารณาระบบของ CGs อันหนึ่ง เพราะในทางเหตุผลแล้ว ไม่มีใครเรียกร้องต่อเหตุผลที่ใช้กับทุกคนได้ดีกว่าที่ทุกคนพิจารณา และไม่มีใครที่เริ่มต้นจากฐานะของปัจเจกบุคคลจะถามถึงเหตุผลที่ดีกว่าได้มากกว่าคนอื่น ๆ ดังนั้นระบบของ CGs จะถูกต้อง ถ้าทุกคนมีเหตุผลที่ดีอย่างเท่าเทียมกันต่อการพิจารณากฎเกณฑ์ของแนวปฏิบัติร่วมกัน ในฐานะสิ่งที่สูงสุดของเหตุผลเชิงปฏิบัติ (Baier 1982: 87-88)

หากข้อวิเคราะห์ของไบเออร์เป็นสิ่งที่ถูกต้องและยอมรับได้ การตอบคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ก็ไม่ใช่สิ่งที่ยากนัก เพราะเหตุผลทางศีลธรรมเป็นเหตุผลสูงสุดในการกำหนดว่า อะไรคือสิ่งที่จะทำ การทำตามศีลธรรมจึงเป็นสิ่งที่มีความหมาย และการทำผิดศีลธรรมก็เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับเหตุผล

จากปัญหาเดิมที่กล่าวไว้ตั้งแต่ต้น ไบเออร์เสนอศีลธรรมโดยกำหนดเงื่อนไขให้กับศีลธรรมในฐานะสิ่งที่ถูกต้อง สิ่งที่มีความหมาย และอยู่เหนือแนวทางอื่น ต่อปัญหา "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ปัญหาที่ไบเออร์พิจารณาจึงไม่ใช่ปัญหาที่ว่า ศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความหมายหรือไม่ หรือถ้าศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความหมายเช่นเดียวกับผิดศีลธรรม ทำไมเหตุผลของศีลธรรมจึงอยู่เหนือเหตุผลของการกระทำที่ผิดศีลธรรม หรือแสดงให้เห็นได้อย่างไรว่าการกระทำที่ผิดศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความหมายน้อยกว่า หรือไร้เหตุผล แต่เป็นปัญหาที่ว่า ทำไมการที่ศีลธรรมมีความหมายเช่นนั้น จึงทำให้ควรเป็นคนมีศีลธรรม แต่การเข้าใจศีลธรรมในลักษณะนี้สามารถหนีปัญหา 2 ประการนี้ได้จริงหรือไม่ โดยเฉพาะปัญหาประการที่สอง

จากข้อวิเคราะห์ที่ไบเออร์เสนอ เราอาจยอมรับได้ว่า ทักษะที่ยึดติดอยู่กับผลประโยชน์ของตัวเอง ต้องยอมปฏิบัติตามแนวปฏิบัติร่วมกัน หรือศีลธรรม เพื่อที่จะได้ผลประโยชน์ที่ดีที่สุด และต้องการให้มีการลงโทษผู้ที่ละเมิดข้อตกลงร่วมกันนี้อย่างเข้มงวด และทั่วไป เพื่อให้ทุกคนเห็นว่า ประโยชน์ที่ดีที่สุดคือการทำตามศีลธรรมเพียงอย่างเดียว (จากข้อวิเคราะห์แรกของเขา) ข้อเสนอสนับสนุนต่อข้อความที่กล่าวมานี้คือ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ของ PD และจากมโนทัศน์ของเหตุผลเชิงปฏิบัติ นอกจากข้อยอมรับประการนี้ ไบเออร์ยังเสนอในข้อวิเคราะห์ที่สองอีกว่า ผู้ที่ยึดมั่นในเหตุผลที่ยึดติดกับตัวเอง ต้องการให้มีการสอนข้อปฏิบัติร่วมกันให้กับสมาชิกของสังคม (รวมทั้งตัวเองด้วย) ไม่ใช่ในฐานะสิ่งที่สอดคล้องกับหลักเหตุผลที่ยึดติดกับตัวเอง แต่ในฐานะของเหตุผลสูงสุด แม้การกระทำไปตามนั้นจะไม่สามารถอธิบายได้ในเทอมของหลักการที่ยึดติดอยู่กับผลประโยชน์ส่วนตัวก็ตาม สังคมจะกล่อมเกลาสมาชิกของสังคมในลักษณะที่กล่าวมานี้ ซึ่งทำให้พวกเขาให้ยอมรับระบบของแนวทางปฏิบัติร่วมกัน ที่เขาเชื่อว่าถูกต้องในฐานะหลักการที่สุดของเหตุผลเชิงปฏิบัติ ซึ่งอยู่เหนือเหตุผลที่เห็นแก่ตัวของเขา เขาจะกระทำตามหลักการนั้นโดยไม่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของเขาเลย แม้ในสถานการณ์ที่การกระทำของเขาไม่มีใครรับรู้เลยก็ตาม **เขาไม่เพียงกระทำสิ่งที่ดีตามศีลธรรม แต่เขายังเป็นแนวคิดทางศีลธรรมด้วย** ไบเออร์สนับสนุนความคิดนี้โดยข้อวิเคราะห์ที่ว่า สังคมที่ยึดถือหลักการที่ยึดติดกับตัวเอง จะต้องสร้างกฎข้อบังคับ และการลงโทษต่าง ๆ มากมาย เพื่อที่คนในสังคมจะแน่ใจว่า การปฏิบัติอื่นใดที่ละเมิดต่อข้อปฏิบัติร่วมกัน จะได้รับการลงโทษที่มาก จนไม่มีใครต้องการที่จะปฏิบัติ แต่การเป็นไปตามนี้เป็นสิ่งที่สิ้นเปลืองโดยใช้เหตุ จนทำให้ไม่อาจกล่าวได้ว่า ชีวิตในสังคมเช่นนั้นเป็นชีวิตที่ดี เมื่อเปรียบเทียบกับชีวิตในสังคมที่ทุกคนยึดแนวปฏิบัติร่วมกันเป็นหลักการสูงสุด และปฏิบัติตามนั้น หลักเหตุผลที่ยึดติดอยู่กับผลประโยชน์ส่วนตัว จึงเป็นสูตรที่ผิดสำหรับเหตุผลเชิงปฏิบัติ ข้อเสนอสนับสนุนประการนี้เกินไปจากขอบเขตของ PD ปัญหาที่ไบเออร์ชี้ให้เห็นในข้อสนับสนุนนี้ก็คือ การยึดถือหลักเหตุผลที่ยึดติดกับตัวเองเป็น

หลักการสูงสุดของเหตุผลเชิงปฏิบัติโดยถือ **เป็นหลักการทั่วไปของสังคม** เป็นสิ่งที่ผิด เนื่องจากไม่อาจเป็นแนวดำเนินชีวิตที่ให้ประโยชน์ที่ดีที่สุดได้ แต่ในส่วนของทัศนะที่ไบเออร์เสนอข้างต้น ก็นิยามถึงความรวมถึง การกระทำที่ผิดศีลธรรมของคนคนหนึ่ง แม้ว่า การกระทำนั้นจะ ไม่มีใครสังเกตเห็น หรือปลอดภัยจากการลงโทษของสังคม หรือเป็นช่วงโอกาสที่เขาเชื่อได้อย่างมีเหตุผลว่า ไม่มีใครสามารถมีโอกาสเช่นนั้นได้เหมือนเขา การกระทำเช่นนั้นก็ไม่ควรกระทำ เพราะขัดแย้งกับเหตุผล (ในย่อหน้าถัดไปจะกล่าวถึงปัญหาของข้อเสนอนี้ โดยยกเป็นตัวอย่างสาธิตให้เห็น) การสรุปที่กล่าวมานี้ จะไม่ใช่การสรุปเกินจากข้อสันนิษฐาน ถ้าหากยอมรับว่า การกระทำของคนคนหนึ่ง ซึ่งเขาถือว่ามีเหตุผล ก็ถือว่ามีเหตุผลสำหรับคนอื่นด้วยที่จะกระทำ เมื่อทุกคนถือว่ามีเหตุผลที่จะกระทำ ก็เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในสังคมว่า เป็นสิ่งที่มีเหตุผลที่จะกระทำ (คือยอมรับสมมติฐานข้อที่ 4 ของเหตุผลเชิงปฏิบัติตามที่ไบเออร์เสนอไว้ <ดูสมมติฐานข้อนี้ในหน้า 18 >) แต่การยอมรับสมมติฐานข้อที่ 4 นี้ ไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นจะต้องยอมรับ และแน่นอนผู้ที่กระทำในสิ่งที่ยึดติดกับตนเองอย่างมีเหตุผลยินดีที่หลักการข้อนี้จะไม่ใช่ที่ยอมรับโดยทั่วไป แต่ปัญหาอาจจะไม่ได้อยู่ที่ว่า คนผู้นั้นยอมรับหรือไม่ ต่อความเป็นสากลของความคิดของเขา เพราะถ้าหากปัญหาที่ไบเออร์ยกขึ้นมาถูกการไม่ยอมรับก็เป็นสิ่งที่ผิด แม้ว่าจะไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นที่จะต้องยอมรับเช่นนั้นก็ตาม อีกประการหนึ่ง การใช้ข้ออนุมานจากสิ่งเฉพาะสิ่งหนึ่ง ไปสู่ลักษณะทั่วไปของสิ่งนั้นอย่าง ที่ไบเออร์กระทำ ก็ไม่ใช่สิ่งที่สามารถทำได้โดยไม่มีปัญหา ซึ่งปัญหาข้อนี้จะกล่าวถึงในภายหลัง สิ่งที่อาจกล่าวได้ในที่นี้ก็คือ ไบเออร์ได้ชี้ถึงปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง ของการทำให้เป็นลักษณะทั่วไปของความคิดที่ยึดติดกับตัวเองอย่างมีเหตุผล เมื่อการกระทำที่ยึดติดกับตัวเองอย่างมีเหตุผลเป็นที่ยึดถือปฏิบัติกันโดยทั่วไป ชีวิตในสังคมเช่นนี้ก็ไม่ใช่วิถีชีวิตที่ดีที่สุด (เหตุผลของไบเออร์ในเรื่องนี้ดูหน้า 20) การยึดถือความคิดเช่นนี้เป็นหลักการสูงสุดของเหตุผลเชิงปฏิบัติจึงเป็นสิ่งที่ไม่ดี และขัดแย้งกับเหตุผล แต่อย่างไรก็ตาม ข้อสันนิษฐานของไบเออร์ต่อสิ่งนี้ยังไม่หนักแน่นพอ

ปัญหาหนึ่งที่มีต่อแนวเหตุผลที่ไบเออร์เสนอมาคือ จะแสดงให้เห็นได้อย่างไรว่า กรณีของผู้ที่ทำผิดศีลธรรมตัวอย่างที่ใด นิสัยเสนอต่อไปนี้เป็นสิ่งที่ไร้เหตุผล หรือขัดแย้งกับเหตุผล ตัวอย่างนี้คือ

ฉันต้องการระบบของแนวทางปฏิบัติร่วมกันที่ถูกต้อง เพื่อที่จะสถาปนาขึ้นอย่างมั่นคงในสังคมของฉัน สิ่งนี้เรียกร้องให้มีการกล่อมเกลாதองสังคมต่อประชาชนในสังคม และก็ไม่มีเหตุผลที่ฉันจะคิดว่า ต้องขัดขวางการกล่อมเกลาทีกระทำต่อฉัน เพราะไม่มีใครจะยอมรับความคิดนั้นเช่นนั้นได้ ถึงแม้ว่าพวกเขาจะยอมรับ ฉันก็ไม่ต้องการให้การขัดขวางเช่นนั้นเกิดขึ้นจริงๆ เพราะว่า จะก่อให้เกิดความยุ่งยากกับผลประโยชน์ของฉัน แต่ฉันก็ยังคงและสามารถปรารถนาได้อย่างมีเหตุผลว่า ในกรณีของฉัน การกล่อมเกลาทองสังคมจะไม่ประสบผลสำเร็จ (ไม่ทำให้ฉันเป็นคนมีศีลธรรม) การกล่อมเกลาก็จะถูกจำกัดให้หยุดอยู่ในขอบเขตเพียงแค่นี้ฉันสามารถที่จะแก่งัดทำไปตามแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง คือมีความสามารถที่จะกระทำตามเมื่อมันเป็นประโยชน์แก่ฉันที่จะทำเช่นนั้น และสำนึกได้อย่างทะลุปรุโปร่งต่อสถานการณ์ที่เป็นจริง

เช่นนั้น และที่ไม่เป็นไปตามนั้น จริงๆแล้ว ฉันตระหนักถึงคุณค่าของการมีอยู่ของการจัดการของสังคม ซึ่งทุกคนรวมทั้งตัวฉันด้วย ได้รับการสั่งสอนให้ยึดมั่นอยู่กับแนวทางปฏิบัติร่วมกันเหล่านี้ แต่ฉันก็ยังคงหวังว่าการสั่งสอนเช่นนั้นจะไม่ประสบผลในกรณีของฉัน เพราะว่าฉันต้องการที่จะสามารถกระทำในทุกกรณีที่ฉันพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่า มันสามารถที่จะให้ประโยชน์ที่ดีแก่ฉัน และทำในสิ่งที่ฉันมีเหตุผลที่ดีที่สุด ที่จะเชื่อว่าส่งเสริมต่อผลประโยชน์ของฉัน และฉันก็ยังคงรับเอาผลประโยชน์ของคนอื่น เข้ามาด้วยความเชื่อที่มีเหตุผลที่ดีที่สุดว่า จะส่งเสริมต่อผลประโยชน์ของฉัน

ในที่นี้เราจะศึกษาว่า แนวทางเหตุผลของไบเออร์สามารถแก้ข้อวิจารณ์นี้ได้หรือไม่อย่างไร จากตัวอย่างนี้พอเห็นได้ว่า นิสัยเห็นว่าการเปลี่ยนความคิดจากการยึดติดกับตัวเองมายึดติดกับการทำตามข้อปฏิบัติร่วมกันทางสังคม ไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้น แม้ว่าคนคนหนึ่งจะยอมรับประโยชน์เหตุผล และคุณค่าของการเปลี่ยนเช่นนั้น แต่เขาก็ยังสามารถหวังได้อย่างมีเหตุผลว่า จะไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจการยอมรับของศีลธรรม ในขณะที่คนอื่น ๆ ตกอยู่ในอำนาจการกล่อมเกลாதงสังคมนั้น และแสวงหาประโยชน์ของเขาจากการแก่งทำตามศีลธรรม และเพราะการตระหนักถึงคุณค่าของการที่ทุกคน ซึ่งรวมทั้งตัวเขา เป็นคนมีศีลธรรม เขาจึงคงทำตามเช่นนั้น เว้นเสียแต่ว่าเขาเห็นอย่างทะลุปรุโปร่งว่า ในบางครั้ง เขาสามารถละเมิดข้อปฏิบัติร่วมกันได้อย่างมีเหตุผล

ตามแนวการตอบปัญหาของไบเออร์ เขาพยายามชี้ให้เห็นว่า ปัญหาของเขาไม่ใช่การพิสูจน์ว่า การผิดศีลธรรมเป็นสิ่งที่ไร้เหตุผล (irrational) เขาเพียงต้องการแสดงว่า มันเป็นเรื่องที่ขัดแย้งกับเหตุผล (contrary to reason) กล่าวคือผู้ที่ทำผิดศีลธรรมไม่ใช่ผู้ทำไปอย่างไม่คำนึงถึงเหตุผล หรือขณะที่เขาทำผิดศีลธรรม เขามีระดับการใช้เหตุผลต่ำกว่ามาตรฐานต่ำสุดที่จะยอมรับได้ว่ามีเหตุผล เพียงแต่การใช้เหตุผลของเขาไม่ได้ดำเนินไปตามขบวนการใช้เหตุผลอย่างสมบูรณ์ เขาอาจจะใช้ข้ออ้างบางข้อโดยไม่คำนึงถึงว่า ข้ออ้างนั้นมีลักษณะที่ขัดแย้งในตัวเอง หรือเขาอาจจะสร้างข้อสรุปบางประการ แต่เมื่อพิจารณาตามเหตุผลแล้ว ขัดแย้งกับหลักการเบื้องต้นของเขา ไบเออร์นิยามความเป็นเหตุผลไว้ดังนี้คือ การครอบครองพลังอำนาจของเหตุผล ความชัดเจนในการใช้ ความโน้มเอียงที่จะใช้ และความสำเร็จในการใช้พลังของเหตุผลนี้ให้บรรลุมาตรฐานที่ดีเยี่ยม โดยที่เหตุผลที่เขาใช้นั้นหมายถึงพลังอำนาจที่สัมพันธ์เข้าด้วยกันหลายอย่างซึ่งรวมถึงการประยุกต์ การประเมินแนวทางทั่วไป และการปรับปรุงแนวทางทั่วไปตามจินตนาการที่เกี่ยวข้อง (Baier 1982: 85) ความเป็นเหตุผลสามารถแบ่งตามนัยของการใช้ได้ 3-4 ความหมาย ซึ่งมีเพียงความหมายที่ 2 ที่ตรงข้ามกับไร้เหตุผล และความหมายที่ 3 ที่ตรงข้ามกับขัดแย้งกับเหตุผล

ความหมายประการแรก "นัยของความสามารถที่เป็นไปได้" คือการมีความสามารถในระดับต่ำสุดที่จะสำนึก และใช้เหตุผล คนปกติธรรมดาจะเป็นผู้มีเหตุผลตามความหมายนี้ คนปัญญาอ่อนไม่ถึงว่าเป็นผู้มีเหตุผล ทารกและสุนัขขาดความเป็นเหตุผลในความหมายนี้ แต่ทารกเป็นผู้นิยมเหตุผลในความหมายของความสามารถที่จะเป็น (ซึ่งอาจถือเป็นความหมายที่ 4) แต่สุนัขไม่ถึงเช่นนั้น

อย่างไรก็ดี ทั้งทารกและสุนัขต่างเป็นผู้ที่ไม่มีความเป็นเหตุผล (non-rational being) และไม่ใช่ผู้ไร้เหตุผล (irrational)

ความหมายประการที่สอง "นัยของการประเมินในระดับต่ำ" (low evaluative sense) คือการแสดงออกถึงความสามารถในการสำนึก และการใช้เหตุผลในมาตรฐานที่ต่ำสุดที่สามารถยอมรับได้ การกระทำที่อยู่ต่ำกว่ามาตรฐานนี้เรียกได้ว่าไร้เหตุผล (ไบเออร์ไม่ได้อธิบายถึงมาตรฐานนี้ไว้ในที่นี้)

ความหมายประการที่สาม "ความเป็นเหตุผลที่สมบูรณ์" คือการใช้ความสามารถนี้ได้อย่างไม่มีที่ติ การทำได้ไม่ถึงมาตรฐานนี้ ไม่ถือว่าเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นของ "ไร้เหตุผล" แต่เป็นลักษณะที่จำเป็นของ "ขัดแย้งกับเหตุผล" (contrary to reason) (Baier, in Goldman and Kim, eds 1978: 255-256) ดังนั้น การกระทำที่ไร้เหตุผล กับ การกระทำที่ขัดแย้งกับเหตุผลจึงไม่เหมือนกัน การกล่าวว่าการกระทำหนึ่งขัดแย้งกับเหตุผล จึงไม่จำเป็นต้องเข้าใจว่า การกระทำนั้นไร้ความเป็นเหตุผล เพียงแต่เป็นการสำนึกหรือใช้เหตุผลต่ำกว่ามาตรฐานที่สมบูรณ์ในการใช้เหตุผล

ไบเออร์อธิบายถึงการกระทำที่ขัดแย้งกับเหตุผลของผู้ที่คิดว่า ทุกคนในสังคมยกเว้น "ฉัน" ควรเป็นคนมีศีลธรรม และเพียง "ฉัน" คนเดียวเท่านั้น ที่ไม่ควรเป็นคนมีศีลธรรม เพราะการกระทำเช่นนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ "ฉัน" มากที่สุด ไว้ใน 2 ลักษณะดังนี้

1. การกระทำของเขาขัดแย้งกับความเชื่อที่เขายอมรับว่าถูกต้อง ความขัดแย้งกับเหตุผลในลักษณะนี้เกิดกับผู้ที่มีความคิดว่า เหตุผลที่ทำให้ยอมรับบางสิ่งในทางศีลธรรมนั้น ต่างกันมากกับเหตุผลที่ทำให้ยอมรับสิ่งนั้นในใจของเขา ไบเออร์กล่าวว่า "ถ้าเขาคิดว่า เหตุผลทางศีลธรรมควรที่จะเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติต่อในฐานะที่ชนะและอยู่เหนือ (สิ่งอื่นๆ) แต่ก็ล้มเหลวที่จะปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้นเช่นนั้น เขาก็จะขัดแย้งกับสิ่งที่เขาโดยตัวเขาเองเชื่อ(อย่างถูกต้อง)ว่า เป็นสิ่งที่เหตุผลเรียกร้อง และดังนั้นกระทำขัดแย้งกับเหตุผล" (Baier, in Goldman and Kim, eds. 1978: 249)

ความเชื่อที่ไบเออร์ยกมานี้ อาจจะไม่ใช้ความเชื่อที่เราต้องการกล่าวถึง จากตัวอย่างสาริตที่ยกมาข้างต้น คนผู้นั้นเชื่อว่าศีลธรรม เป็นแนวทางที่เหมาะสมที่เป็นประโยชน์ที่ดีที่สุด แต่ในบางโอกาส ที่ได้มีการพิจารณาอย่างรอบคอบและมีเหตุผลแล้ว การทำผิดศีลธรรมนำประโยชน์ที่สูงกว่า เขาไม่ได้เป็นผู้ที่กระทำผิดศีลธรรมอยู่เสมอๆ แต่ก็ไม่ได้ยอมรับศีลธรรมเป็นเหตุผลสูงสุดอย่างสมบูรณ์ คนผู้นี้ไม่ได้กระทำการที่ขัดกับเหตุผลในความหมายที่ไบเออร์เสนอ

2. ขัดแย้งกับเหตุผลในลักษณะของ "ครึ่งๆกลางๆ" คือการเชื่อและไม่เชื่อว่า เหตุผลทางศีลธรรมควรที่จะได้รับการยอมรับในฐานะที่ชนะเหนือเหตุผลอื่น กล่าวคือ โดยการเชื่อว่าคนอื่นควร แต่โดยตัวของเขาเองไม่ควรสำนึกว่าศีลธรรมเป็นเหตุผลที่ชนะเหนือเหตุผลอื่น ไบเออร์เสนอว่า การยอมรับเช่นนี้เป็นการสร้างเส้นแบ่งระหว่าง "คนหนึ่ง" หรือตัวเขาเองกับ "คนอื่น" การยอมรับเส้นแบ่งนี้ จะนำไปสู่ความขัดแย้งในตัวเอง เขาให้เหตุผลไว้ดังนี้ "เพราะสิ่งนี้จะทำ

ให้เขายอมรับทัศนะที่ว่า เป็นความจริงสำหรับทุกคน ที่เขาไม่ควรยอมรับการชนะและอยู่เหนือของ เหตุผลทางศีลธรรม แต่ทุกคนซึ่งนอกเหนือจากตัวเขาควร กล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ ทุกคนไม่ควร และทุกคนควร" (Baier, in Goldman and Kim, eds. 1978: 249)

ความขัดแย้งในตัวเองที่ไบเออร์กล่าวถึงนี้จะ เป็นได้ก็ต่อเมื่อผู้ที่คิดแบบ "ครึ่งๆกลางๆ" ต้องการเสนอความคิดของเขาในฐานะทฤษฎีความรู้แบบหนึ่ง คือไม่เพียงแต่เป็นการเสนอหลักยึด ส่วนตน แต่เป็นการเสนอหลักการทั่วไป คือเป็นการเสนอให้ (คนทั่วไปยอมรับว่า) เหตุผลของผล ประโยชน์ส่วนตน คือเหตุผลประการเดียว หรือเหตุผลสูงสุด (คือการยอมรับสมมติฐานของเหตุผล เชิงปฏิบัติข้อที่ 4 ที่ไบเออร์เสนอ ที่ว่า เป็นไปได้สำหรับทุกคน ที่จะเป็นผู้มีเหตุผลอยู่เสมอ)

ปัญหาที่ไบเออร์เสนอนี้ เข้าใจได้ใน 2 แบบคือ 1. เป็นข้อวิจารณ์ต่อผู้ที่มีความเห็นแก่ตัว ที่ยึดถือหลักปฏิบัติส่วนตัวอยู่ประการหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงการพัฒนาหลักยึดของตนเองให้เป็น ทฤษฎีแบบใดแบบหนึ่งขึ้นมา ข้อวิจารณ์นี้ไม่ค่อยสำคัญเท่าไรนักเพราะการทำให้เป็นทฤษฎีไม่ได้เป็น ผลประโยชน์โดยตรงประการใดของความคิดที่เห็นแก่ตัว ปัญหาที่ 2 การเสนอความคิดนี้ในฐานะ ความคิดที่มีเหตุผลและถือปฏิบัติทั่วไปจะทำให้ 2.1 โดยการอนุมานแล้ว เป็นการขัดแย้งในตัวเอง 2.2 การยอมรับหลักการนี้โดยทั่วไป จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ที่ยอมรับเลย

จากตัวอย่างสาริตที่ยกไว้ข้างต้น การทำตามศีลธรรมเป็นไปเพื่อดำรงเสถียรภาพของ สังคม ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลในสังคม และในบางครั้ง การละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคมโดยไม่ กระทบต่อผลประโยชน์ข้างต้น และสามารถเป็นประโยชน์ที่ดีกว่าของเขา ก็เป็นสิ่งที่ควรทำ การ ทำข้อคิดนี้ให้เป็นหลักสากล ไม่ได้ก่อให้เกิดความขัดแย้งประการใดในความคิดนี้

ในที่นี้จะไม่นิยามปัญหาตามความเข้าใจในแบบที่ 1 ส่วนปัญหาตามความเข้าใจใน แบบที่ 2 ข้อ 2.1 นั้น จะแสดงให้เห็นว่า การยอมรับเส้นแบ่งระหว่าง "คนหนึ่ง" กับ "คนอื่น" ไม่ได้นำไปสู่ความขัดแย้งในตัวเอง ส่วนข้อ 2.2 ปัญหาที่ไบเออร์เสนอนั้นไม่มีผลถึงความเห็น แก่ตัวอย่างมีเหตุผล ตามตัวแบบที่เสนอไว้ในตัวอย่างสาริต ดังนั้น ปัญหาที่ไบเออร์เสนอจึงไม่สา มารถเป็นข้อปฏิเสธต่อความคิดที่เห็นแก่ตัวอย่างมีเหตุผลได้

ไบเออร์เห็นว่าการแยก "ฉัน" กับ "คนอื่น" ในขณะที่การแยกนี้เป็นไปอย่างทั่วไป คือ เป็นความจริงสำหรับทุกคนที่สามารถแยกได้เช่นนั้น ทำให้การแยกนี้นำไปสู่ความขัดแย้งในตัวเอง ไบเออร์สร้างเอกลักษณ์ระหว่างข้อความที่ว่า "เป็นความจริงสำหรับทุกคนที่ว่า เขาไม่ควรยอมรับ การชนะหรืออยู่เหนือของเหตุผลทางศีลธรรม แต่ทุกคนที่นอกเหนือจากเขาควร" กับข้อความ "ทุกคนไม่ควร และทุกคนควร" (ซึ่งเป็นข้อความที่ขัดแย้งในตัวเองดูหน้า 24 ข้อ 2) คำถาม ประการหนึ่งคือ อะไรคือหลักการอนุมานหรือการสร้างเอกลักษณ์เช่นนั้น การที่ "เป็นความจริง สำหรับทุกคน" ทำให้ "เขา" หรือคำที่ไบเออร์ต้องการใช้ คือ "คนคนหนึ่ง" กลายเป็น "ทุกคน" และ "ทุกคนที่นอกเหนือจากเขา" เป็น "ทุกคน" ได้อย่างมีเหตุผลหรือไม่ มีตัวอย่างการอนุมาน ที่คล้ายกันตัวอย่างหนึ่งที่น่าจะกล่าวถึงในที่นี้คือ "ก, ข, ค, ง, . . . , อ เป็นพยัญชนะทั้งหมดของอักษร ไทย" "เป็นความจริงที่ว่า ก ไม่ได้เป็นพยัญชนะทั้งหมดของอักษรไทย และความจริงนี้เป็นความ

จริงของ ข ของ ค ของ ง.... ของ อ" "ดังนั้น ก,ข,ค,ง,....,อ ไม่ได้เป็นพยัญชนะทั้งหมดของอักษรไทย" ข้อสรุปนี้ขัดแย้งกับสิ่งที่เรากำหนดไว้ในครั้งแรก แต่ถ้าพิจารณาจากข้ออ้างเหตุผลที่ยกมา จะเห็นได้ว่า เราไม่มีเหตุผลที่จะสรุปดังกล่าวได้ คือเราไม่อาจสรุปได้ว่า พยัญชนะทุกตัว (ก,ข,ค,ง,....,อ) ไม่ได้เป็นพยัญชนะทั้งหมดของอักษรไทย สิ่งที่เราจะสรุปได้ก็คือ พยัญชนะแต่ละตัว (ก หรือ ข หรือ ค...หรือ อ) เพียงตัวใดตัวหนึ่งไม่ได้เป็นพยัญชนะทั้งหมดของอักษรไทย ซึ่งเป็นการแปลความตามนัยของ "ทั้งหมดมีค่าเท่ากับเป็น" ไปสู่ "ไม่ทั้งหมดแสดงนัยว่าไม่เป็น" หรือ "แต่ละตัวไม่เป็น" ดังนั้น สิ่งที่ไบเออร์สรุปขึ้นมาว่า **ทุกคนควรและทุกคนไม่ควร** จึงไม่ใช่ข้อสรุปที่มีเหตุผล ข้อความที่เขานำมาสรุปได้ก็คือ "แต่ละคนเพียงคนเดียวคนหนึ่งไม่ควร แต่ทุกคน ยกเว้นแต่ละคนเพียงคนเดียวคนหนึ่ง ควร" ซึ่งข้อความนี้ไม่ขัดแย้งในตัวเอง แต่เป็นข้อความที่ไบเออร์ไม่เห็นด้วยเช่นเดียวกับทัศนคติที่เสนอข้อความนี้ขึ้นมา ปัญหาที่กล่าวถึงนี้ คือการอนุมานจากแต่ละหน่วยมาเป็นหน่วยทั้งหมด โดยยังคงคุณสมบัติเดิมของแต่ละหน่วยมาเป็นคุณสมบัติรวมของหน่วยทั้งหมด ไม่สามารถยืนยันค่าความจริงของคุณสมบัติในหน่วยทั้งหมดได้อย่างหนักแน่น และค่าความจริงอันไม่หนักแน่นนั้น ไม่สามารถแสดงถึงความขัดแย้งในตัวเองได้

ในปัญหาที่ 2.2 นั้น สามารถถกถึงความถึงตัวอย่างสารัตถะที่ยกขึ้นมานั้นได้ แต่การทำให้ความคิดหรือหลักปฏิบัติตามที่ตัวอย่างนั้นเสนอ เป็นหลักปฏิบัติทั่วไป ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับเหตุผล (หลักปฏิบัติที่ตัวอย่างสารัตถะนี้เสนอ ต่างไปจากหลักปฏิบัติในแบบที่ไบเออร์ต้องการปฏิเสธ <ดูหน้า 24> ซึ่งตามหลักปฏิบัตินั้น การทำให้เป็นสากลจะเป็นการขัดแย้งกับเหตุผล) กล่าวคือทุกคนยังคงทำตามศีลธรรม เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของสังคม อันเป็นหลักประกันของประโยชน์ของเขาแต่ละคน แต่การละเมิดข้อตกลงร่วมกันของสังคมก็ดำเนินไปในขอบเขตจำกัดของความเหมาะสมของเหตุผล ที่จะไม่ทำให้เสถียรภาพของสังคมลั่นคลอน เขาแต่ละคนยังคงยึดหลักที่เป็นผลประโยชน์ส่วนตนที่มีเหตุผล โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนความสำนึกของเขาให้กลายเป็นคนมีศีลธรรม ซึ่งในบางโอกาส ผลประโยชน์ที่เขาได้รับอาจจะสูงกว่าผู้ที่ดำเนินตามศีลธรรมอย่างสมบูรณ์

จากแนวเหตุผลที่ไบเออร์เสนอมานี้ ยังไม่สามารถกล่าวได้อย่างหนักแน่นว่า การเป็นคนมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความหมายมากกว่าการทำผิดศีลธรรม หรือการทำผิดศีลธรรมเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับเหตุผล

เควิต กอติเออร์: การเปลี่ยนจากเหตุผลที่เห็นแก่ตัวมาสู่เหตุผลทางศีลธรรม

เช่นเดียวกับไบเออร์ กอติเออร์ต้องการแสดงให้เห็นถึงความมีเหตุผลที่จะทำตามศีลธรรม ซึ่งคนที่มีเหตุผลจะเลือกเมื่อเขามีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แม้ว่าเขาเหล่านั้นจะเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่เห็นแก่ตัวก็ตาม ความมีเหตุผลของศีลธรรมในที่นี้คือ การที่ศีลธรรมเป็นตัวเสนอให้จำกัดการแสวงหาความต้องการหรือความปรารถนาของบุคคล ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เขาบรรลุข้อตกลงร่วมกัน อันจะนำมาซึ่งผลประโยชน์ที่สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะมีได้ (optimal maximization) ในการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เพียงแต่ไบเออร์ไม่ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ศีลธรรมสามารถทำให้เกิดผลประโยชน์ในลักษณะเช่นนี้ได้อย่างไร โดยที่ไม่เกิดความขัดแย้งภายในตัวเอง ความขัดแย้งที่เป็นที่เข้าใจกันทั่วไปประการหนึ่งคือ ศีลธรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสละผลประโยชน์ส่วนตน ทั้งในระยะสั้นและ/หรือระยะยาว เช่นการเสียสละตนเอง ดังนั้น การคาดหวังให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตนจากการกระทำที่เรียกร้องให้สละผลประโยชน์ส่วนตัว เป็นความคาดหวังที่ขัดแย้งในตนเอง

การศึกษาข้อเสนอของกอติเออร์ที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ จำกัดอยู่กับการศึกษาในเรื่องของการแก้พาราด็อกซ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยที่จะศึกษาทางแก้ของเขาในสถานการณ์ที่เรียกว่า "การเผชิญอยู่ระหว่างเขาควายของคนคุก" ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า PD (Prisoners' Dilemma) ถ้าหากทฤษฎีที่เขาเสนอถูกต้อง หรือเป็นที่ยอมรับได้ การเป็นคนมีศีลธรรม แม้ว่าบุคคลนั้นจะยึดถือหลักการของการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวสูงสุด ก็ไม่ใช่สิ่งที่ขัดแย้งในตนเอง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ศีลธรรมสามารถให้ผลที่คาดหมายไว้สูงสุดเท่าที่เป็นไปได้แก่ผู้กระทำ ซึ่งเป็นแนวเหตุผลที่สำคัญประการหนึ่งในการตอบคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ในที่นี้จะเริ่มจากพาราด็อกซ์ที่เกิดขึ้นใน PD

ความเข้าใจที่ว่า การยึดมั่นในการทำตามหลักการของการทำให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด ไม่สามารถทำให้ผู้กระทำได้รับผลประโยชน์ได้มากเท่ากับการทำตามศีลธรรม ซึ่งตัวของศีลธรรมเรียกร้องให้กระทำขัดกับประโยชน์ ดูเหมือนว่าความเข้าใจประการนี้ตั้งอยู่บนพาราด็อกซ์บางอย่าง พาราด็อกซ์ที่กล่าวถึงนี้คือ เป็นสิ่งที่มีเหตุผลที่จะทำให้เกิดผลประโยชน์ของบุคคลสูงสุด แต่ไม่มีเหตุผลที่จะดำเนินตามนโยบายของการทำให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตนสูงสุด การพูดถึงความมีเหตุผลของศีลธรรม จำเป็นต้องหาทางออกให้กับพาราด็อกซ์นี้

ตัวแบบสำคัญของพาราด็อกซ์นี้คือสถานการณ์ของ PD ซึ่งตัวแบบนี้ ไบเออร์ได้เคยกล่าวถึงมาแล้วครั้งหนึ่ง และในที่นี้จะนำมากล่าวอีกครั้ง เพื่อให้เข้าใจปัญหาได้มากขึ้น

ตัวต้นแบบของสถานการณ์นี้คือ ชายสองคนถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ร่วมกระทำความผิด เขาทั้งสองถูกจับกุม และแยกขังในห้องขังเดี่ยว แต่ละคนอาจจะสารภาพ หรือนิ่งเงียบไม่ให้การใดๆ และแต่ละคนรู้ถึงผลที่เป็นไปได้ที่จะตามมาจากการกระทำของตนว่า 1) ถ้าผู้ต้องหาคนหนึ่งสารภาพ แต่อีกคนหนึ่งไม่สารภาพ ผู้ที่สารภาพจะได้รับการกักตัวไว้เป็นพยาน และได้รับการปล่อยตัวเป็นอิสระ ขณะที่อีกคนหนึ่งจะถูกส่งเข้าคุกเป็นเวลา 20 ปี 2) ถ้าทั้งสองคนสารภาพ เขาทั้ง

สองจะถูกส่งเข้าคุกเป็นเวลา 5 ปี 3) แต่ถ้าทั้งสองนั่งเจียบ แต่ละคนจะติดคุกเพียง 1 ปี ในฐานะมีอาวุธซุกซ่อนไว้ ซึ่งเป็นคำฟ้องที่ร้องลงมา ตัวแบบนี้มีข้อสมมติว่า ไม่มีความซื่อสัตย์ในหมู่โจร และผู้ต้องหาแต่ละคนจะสนใจแต่เพียงผลประโยชน์ส่วนตัวเท่านั้น ภายในสถานการณ์เช่นนี้ ทั้งสองคนควรจะทำอย่างไร (Morton Davis, 1970: 93 อ้างจาก Lawrence H. Davis, 1977: 319)

จากตัวอย่างข้างต้น เราสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

	นิยม	
	สารภาพ	ไม่สารภาพ
สารภาพ	(5, 5)	(0, 20)
อาคม		
ไม่สารภาพ	(20, 0)	(1, 1)

นิยมและอาคมเป็นผู้ต้องหา ซึ่งต่างก็มีสิทธิ์ที่จะเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ระหว่างสารภาพกับไม่สารภาพ ทางเลือกที่เป็นไปได้คือ ถ้าพิจารณาจากทัศนะของอาคม สมมติว่านิยมสารภาพ ซึ่งในกรณีนี้ถ้าอาคมสารภาพด้วย เขาก็จะติดคุก 5 ปี ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีเป็นลำดับที่ 3 ของเขา แต่ถ้าอาคมไม่สารภาพ เขาจะติดคุก 20 ปี ซึ่งเป็นสิ่งที่แย่ที่สุดสำหรับอาคม ในกรณีเช่นนี้ การสารภาพจะให้ผลดีมากกว่า

คราวนี้สมมติว่านิยมไม่สารภาพ ในกรณีนี้ถ้าอาคมสารภาพ อาคมจะได้รับการปล่อยให้เป็นอิสระ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับอาคม แต่ถ้าอาคมไม่สารภาพเช่นกัน อาคมจะติดคุก 1 ปี ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีเป็นอันดับ 2 ในกรณีนี้ การสารภาพก็ยังคงเป็นสิ่งที่ให้ผลดีสำหรับอาคม

จากข้อวิเคราะห์นี้ ถ้าหากอาคมคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของตน สิ่งหนึ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือเขาควรจะสารภาพ เพราะไม่ว่านิยมจะทำเช่นไร อาคมก็จะได้สิ่งที่ดีกว่าการไม่สารภาพทั้งนั้น จากทัศนะของอาคม การสารภาพจึงเป็นทางเลือกที่มีเหตุผลในการกำหนดการกระทำ

หากเราพิจารณาจากทัศนะของนิยมบ้าง นิยมก็อยู่ในฐานะเช่นเดียวกับอาคม การใช้เหตุผลของเขาก็ไม่ต่างไปจากอาคม ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกันที่นิยมจะสรุปว่าการสารภาพเป็นทางเลือกที่มีเหตุผล

เรากล่าวได้ว่า ถ้าทั้งสองเป็นผู้มีเหตุผลอย่างเพียงพอที่จะเข้าใจและยอมรับเหตุผลนี้ ผลที่ตามมาคือ แต่ละคนจะได้ผลดีเป็นลำดับ 3 แต่ถ้าเขาแต่ละคนไม่สารภาพ ผลที่เขาจะได้ก็จะ เป็นสิ่งที่ดีเป็นลำดับ 2 กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ การทำในสิ่งที่ขัดแย้งกับเหตุผลของตนหรือทำในสิ่งที่ไร้เหตุผล เมื่อพิจารณาจากเหตุผลที่เขาใช้ จะทำให้ได้รับผลที่ดีกว่า

ผลของสถานการณ์ที่เป็นนาราค็อกซ์ตามที่ปรากฏนี้ ไม่ได้เกิดขึ้นจากการใช้เหตุผลของแต่ละคนแต่เพียงผู้เดียว หากแต่ขึ้นอยู่กับการณ์ที่แต่ละคนต้องเผชิญอยู่กับอีกคนหนึ่ง ซึ่งมีเหตุผล

เหมือนกับตน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตัวแบบนี้ อาจจะไม่ใช่นาราต็อกซ์ แต่เป็นเพียงเรื่องนำเศร้าของคนคนหนึ่งที่ตั้งใจใช้เหตุผลเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดของเขา แต่ผลที่ออกมาเป็นสิ่งที่แย่กว่าถ้าหากจะไม่ใช้เหตุผล เพราะเหตุผลไม่ได้รับประกันว่าผลที่ออกมาจะดีที่สุด อย่างน้อยก็ในระดับสมมติฐาน นาราต็อกซ์ที่เกิดขึ้น เกิดจากการที่เราสมมติว่า แต่ละคนรู้ว่าอีกฝ่ายหนึ่งก็เป็นผู้ที่มีเหตุผล เช่นเดียวกับตน และรู้ถึงผลที่เป็นไปได้ที่จะตามมาจากการกระทำของตน ซึ่งทำให้ทางเลือกของการที่ตัวเองจะไม่สารภาพ และเกิดเป็นผลประโยชน์ที่สูงกว่าการสารภาพเป็นไปได้ แต่โดยเหตุผลของตนเองไม่อาจยอมรับทางเลือกนี้ได้

กอดิเออร์ก็ยอมรับสมมติฐานนี้เช่นกัน ซึ่งเขาสมมติว่า แต่ละฝ่ายรู้ว่าต่างรู้ในควมมีเหตุผลของอีกฝ่ายหนึ่ง ผู้ที่อยู่ใน PD จึงจำเป็นต้องคำนึงถึง การกระทำของอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นจากการคาดหมายว่าตนจะทำอะไร เข้ามาสัมพันธ์กับการกำหนดการกระทำของตนเองด้วย ซึ่งกอดิเออร์ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการกระทำภายใน PD ไว้ดังนี้

A จะต้องพิจารณาถึงควมมีเหตุผลของ B จากการที่ B เป็นผู้ที่มีเหตุผล A จึงต้องสมมติว่าการกระทำซึ่งตนคาดว่า B จะกระทำ จะทำให้ผลประโยชน์ที่ B คาดหมายไว้สูงสุด ซึ่งการกระทำนั้นเกี่ยวข้องกับกรณีที่ B คาดหมายว่า A จะทำอะไร การกระทำที่ A ตั้งใจไว้ก็คือการทำให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดสำหรับ A โดยอิงอยู่กับการกระทำที่เป็นไปได้ของ B ซึ่ง A คาดหมายว่า B จะทำ ในทำนองเดียวกัน A ก็ต้องรับรู้ว่า นั้นเป็นผลประโยชน์สูงสุดสำหรับ B ซึ่งอิงอยู่กับการกระทำที่เป็นไปได้ของ A ซึ่งตัว A เองคาดหมายว่า B คิดว่า A จะกระทำ"⁷ (Gauthier 1975: 419)

กอดิเออร์ยอมรับนาราต็อกซ์ที่เกิดขึ้นใน PD และสิ่งที่เราสนใจในขณะนี้คือ ข้อพิสูจนของเขาในการแก้ นาราต็อกซ์ที่เกิดขึ้นนี้ แนวทางทั่วไปที่ใช้กันในการแก้ นาราต็อกซ์นี้คือ แสดงให้เห็นว่า โดยเหตุผลแล้ว ผู้ที่ตกอยู่ใน PD จะเลือกทางที่เป็นการประสานผลประโยชน์กัน ซึ่งจะ เป็นทางที่ให้ผลประโยชน์ที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นได้ ซึ่งมากกว่าการที่แต่ละคนเลือกทำตามประโยชน์ของตนเอง

ข้ออ้างเหตุผลที่ใช้กันอยู่คือ ถ้าเราสมมติว่าผู้ต้องหาแต่ละคนรู้ว่า ต่างรู้ในควมมีเหตุผลของอีกฝ่ายหนึ่ง ผลที่ตามมาคือ การกระทำของอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่ใช้สิ่งที่ไม่แน่นอนสำหรับอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งแต่ละฝ่ายรู้ว่าข้อมูลและสถานการณ์ระหว่างเขาทั้งสองเป็นอันเดียวกัน และข้อพิจารณาที่คนหนึ่งใช้ในการเลือกก็เป็นข้อพิจารณาเดียวกับที่อีกคนหนึ่งใช้ ซึ่งเป็นไปในทางเดียวกัน ดังนั้นโอกาส ที่เขาทั้งสองคนจะเลือกทางที่จะทำต่างกันจึงเป็นไปได้ ทางเลือกที่ยังเป็นไปได้คือ การสารภาพเหมือนกัน หรือไม่สารภาพเหมือนกัน ซึ่งแต่ละฝ่ายเห็นว่าการไม่สารภาพเป็นสิ่งที่ให้ผลดีกว่า จะเห็นได้ว่าในที่นี้ การนิ่งเงียบไม่สารภาพจะเป็นทางเลือกที่มีเหตุผล

กอดิเออร์ใช้โครงของการอ้างเหตุผลเช่นเดียวกับข้างต้น แต่ว่าการแก้ นาราต็อกซ์ของเขา มีวิธีการมองปัญหาที่ต่างออกไป คือสนใจมโนทัศน์ของความเป็นเหตุผล สิ่งที่กอดิเออร์ต้องการพิสูจน์คือ การกระทำที่จำกัดผลประโยชน์ของตนเองเป็นการกระทำที่มีเหตุผล เหตุผลที่เขาใช้สนับสนุน

สนุนคือ การกระทำในลักษณะนั้น เป็นการรักษาค่าซึ่งคาดว่าเป็นประโยชน์มากที่สุดเท่าที่สามารถมีได้ ในขณะที่ในบางเงื่อนไข การกระทำที่แสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของปัจเจกบุคคลไม่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ หรือปิดกั้นโอกาสที่เป็นไปได้ของประโยชน์ในลักษณะที่กล่าวถึงนี้ ปัญหาที่กอดีเออร์ถามก็คือ มีเหตุผลหรือไม่ที่จะทำตามนโยบายซึ่งมุ่งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (straightforward maximization ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า SM) หรือถามในอีกลักษณะหนึ่งคือ การกระทำแบบใดที่ผู้มีเหตุผลจะเลือกทำ

กอดีเออร์เสนอเงื่อนไขของความมีเหตุผล [เงื่อนไขของความมีเหตุผลที่เขาเสนอนี้พัฒนามาจากมโนทัศน์ของความมีเหตุผลในทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งถือว่าการกระทำที่มีเหตุผลนั้น มีค่าเท่ากับการกระทำที่ทำให้เกิดผลสูงสุด ข้อเสนอแนะของการพัฒนาความคิดนี้จะไม่น่ามากกล่าวไว้ดังนี้ "คนคนหนึ่งกระทำอย่างมีเหตุผลก็ต่อเมื่อ ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำของเขาให้ประโยชน์แก่ตนอย่างน้อยที่สุด ก็มากเท่ากับประโยชน์ที่ได้รับจากผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำใดที่เป็นไปได้สำหรับตนในสถานการณ์นั้น" (Gauthier 1975: 418)

จากเงื่อนไขนี้ การกระทำที่มุ่งผลประโยชน์สูงสุดของตนเองใน PD ไม่สามารถเป็นการกระทำที่มีเหตุผล เพราะโดยตัวของการกระทำไม่สามารถเสนอผลที่คาดได้ว่า อย่างน้อยก็มากเท่ากับที่การกระทำอื่นที่เป็นไปได้เสนอให้กับเขา ในสถานการณ์นั้น การไม่สารภาพ เช่นเดียวกับที่อีกฝ่ายหนึ่งก็ไม่สารภาพ เป็นการกระทำที่สามารถเกิดขึ้นได้ และให้ผลที่คาดว่าจะได้รับสูงกว่าการที่เขาสารภาพ จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การที่เขาทั้งสองไม่สารภาพ เป็นทางเลือกที่เป็นไปได้อีกทางหนึ่ง และเป็นเพียงอีกทางเดียวเท่านั้น

การแสดงว่า การยึดถือนโยบายของ SM ไม่เป็นการกระทำที่มีเหตุผลใน PD ไม่ได้เป็นการปฏิเสธความมีเหตุผลของการทำตามนโยบายนั้นในส่วนทั้งหมด หากเป็นเพียงการแสดงว่าเป้าหมายของการทำให้ประโยชน์ส่วนบุคคลสูงสุด ไม่ใช่เงื่อนไขที่เพียงพอของมโนทัศน์ของการกระทำที่มีเหตุผล

ปัญหาที่กอดีเออร์เสนอ เกี่ยวข้องกับการกระทำ 2 ประเภทคือ 1. การกระทำอิสระ (independent action) กับ 2. การกระทำที่พึ่งพิงกัน (interdependent action) กอดีเออร์นิยามการกระทำอิสระว่าเป็น การกระทำที่ผู้กระทำกำหนดหลักการในการกระทำเอง นโยบายที่มีเหตุผลของการกระทำนี้คือ ผลประโยชน์ส่วนบุคคลที่สูงสุด ส่วนการกระทำที่พึ่งพิงกันคือ การกระทำที่การกระทำทั้งหมดขึ้นอยู่กับหลักการร่วมกัน นโยบายที่มีเหตุผลของการกระทำแบบนี้คือ การทำให้ดีที่สุดเท่าที่เป็นไปได้จากข้อตกลง (agreed optimization)

เงื่อนไขความเป็นเหตุผลของการกระทำทั้งสองนี้คือ การกระทำที่อิสระจะมีเหตุผลก็ต่อเมื่อ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการกระทำหนึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนอย่างน้อยที่สุด ก็มากเท่ากับผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากการกระทำที่เป็นไปได้อื่นๆ ในสถานการณ์นั้น และการกระทำที่พึ่งพิงกันจะเป็นแนวทางการปฏิบัติที่ยึดถือว่ามีเหตุผลก็ต่อเมื่อ ผลประโยชน์ที่คาดหมายได้ของตนอยู่ในระดับสูงสุด ซึ่งร่วมกันได้กับผลประโยชน์ที่คาดหมายไว้ของสมาชิกอื่นๆ ในข้อตกลง

การกระทำอิสระนั้น เป็นการกระทำที่มีเหตุผลในสภาวะธรรมชาติ เพราะในสภาวะธรรมชาติ การกระทำอิสระจะให้ผลประโยชน์ที่คาดหมายได้ว่าไม่น้อยกว่าการกระทำอื่นที่สามารถเป็นไปได้ ในกรณีนี้ ผลประโยชน์ที่คาดหมายของการกระทำที่พึงพิงกัน ไม่สูงเท่ากับผลประโยชน์ที่เกิดจากการกระทำอิสระ เพราะในภาวะเช่นนั้น การทำข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงถือได้ว่าเป็นสิ่งไร้เหตุผล การเป็นผู้จำกัดผลประโยชน์ของตนเพียงคนเดียว (โดยการทำตามข้อตกลง) ในหมู่ผู้ที่คอยแสวงหาประโยชน์จากคนอื่น ไม่อาจนำประโยชน์มาสู่ตนเองได้

ส่วนการยอมรับการกระทำที่พึงพิงกันเป็นสิ่งที่มีความมีเหตุผลเพราะ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่อยู่ในความสัมพันธ์ยอมรับข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งเป็นข้อตกลงที่ยินยอมให้ปัจเจกบุคคลแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว แต่มีข้อจำกัดซึ่งจะเป็นหลักประกันว่า การแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของปัจเจกบุคคลจะทำให้เกิดผลลัพท์ร่วมกันสูงสุดเท่าที่เป็นได้โดยที่ไม่มีใครได้รับผลประโยชน์สูงกว่าคนอื่น การกระทำที่พึงพิงกันถือเป็นการกระทำที่มีความมีเหตุผลภายในเงื่อนไขที่รวมกันเป็นสังคม

กอดีเออร์ได้เสนอเงื่อนไขของความมีเหตุผลซึ่งครอบคลุมการกระทำทั้งสองชนิดนี้ดังนี้ คนคนหนึ่งกระทำ โดยที่การกระทำที่พึงพิงซึ่งกันและกันอยู่กับการกระทำของผู้อื่น จะกระทำอย่างมีเหตุผลก็ต่อเมื่อผลที่คาดหมายไว้จากการกระทำของเขา ให้ประโยชน์กับทุกคนที่การกระทำของเขาพึงพิงด้วย ในลักษณะที่ว่า ไม่มีการรวมกันของการกระทำใดที่เป็นไปได้ ที่ผลที่คาดหมายออกมาแล้ว คนอื่นๆ นอกจากตัวเขาเองได้รับอย่างน้อยก็เป็นผลประโยชน์ที่มากกว่า (อ้างแล้ว หน้า 427)

เงื่อนไขที่ครอบคลุมการกระทำที่อิสระด้วย เพราะว่าการกระทำที่อิสระก็เป็นการกระทำที่พึงพิงกับตัวเองคนเดียว เขาเรียกเงื่อนไขนี้ว่า "การทำให้สูงสุดผ่านทางจำกัด" (condition of constrained maximization, CCM) จากเงื่อนไขนี้ การแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของบุคคลไม่ใช่เป็นการพิจารณาจากการกระทำ แต่พิจารณาจากผลประโยชน์ของผู้ที่มีการกระทำที่พึงพิงกัน เงื่อนไขนี้ถือเป็นนโยบายที่ให้ปัจเจกบุคคล ในสภาวะธรรมชาติแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวสูงสุด และในสภาวะทางสังคม ให้ยึดตามข้อตกลงที่ให้ผลดีที่สูงสุดเท่าที่เป็นไปได้

เขาเสนอว่า CCM นี้อยู่ในฐานะตัวทดสอบความมีเหตุผลของการทำตามนโยบายที่ให้ปัจเจกบุคคลยึดตามข้อตกลงร่วมกัน เพราะการกระทำเช่นนั้นอาจไม่ใช่การกระทำที่มีความมีเหตุผลทุกครั้งที่การทดสอบนี้จะเป็นตัวกำหนดการแจกแจงที่มีความมีเหตุผลของผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในข้อตกลง

กลับมาสู่ปัญหาเดิมที่ว่า "อะไรคือการกระทำที่ผู้มีเหตุผลจะเลือกทำ" กอดีเออร์ได้เสนอเงื่อนไขของความมีเหตุผลไว้ในสองแบบคือ เงื่อนไขของการมุ่งสู่การทำให้สูงสุด (condition of straightforward maximization, CSM) ซึ่งเป็นการกำหนดความมีเหตุผลให้มีค่าเท่ากับเป้าหมายของการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของปัจเจกบุคคล กับเงื่อนไขของการทำให้สูงสุดผ่านทางจำกัด เงื่อนไขทั้งสองนี้เสนอโมทัศน์ของความมีเหตุผลที่ต่างกันออกเป็นสองแบบ การถามว่า อะไรคือการกระทำที่ผู้มีเหตุผลจะเลือกทำ ในที่นี้ก็คือการถามว่า "อะไรคือมโนทัศน์ของความมีเหตุผล ที่ผู้มีเหตุผลจะเลือกทำ"

การเสนอความคิดในเรื่องที่เกี่ยวกับการเลือกมโนทัศน์ของความเป็นเหตุผล* อาจเป็นเรื่องแปลก เพราะการเลือกนี้ไม่เพียงแต่จะเป็นการเลือกจากมโนทัศน์ของความเป็นเหตุผลที่เรา มีอยู่ แต่เป็นการเลือกมโนทัศน์ของความเป็นเหตุผลที่เสนอมา (ถ้ากับอยู่กับการกระทำ) อาจจะมีปัญหาว่า มโนทัศน์ อะไรที่จะสามารถนำมาใช้ประเมินการเลือกนี้ วิธีการที่กอดิเออร์เสนอคือ การประเมินความเป็นเหตุผลของมโนทัศน์ที่มีเหตุผลจากการสนับสนุนในตัวเอง (self-supporting) กล่าวคือ พิจารณาถึงความสอดคล้องระหว่างผลที่คาดหวังว่าจะเกิดภายใต้มโนทัศน์นั้น (attitude outcome) กับผลที่ประสงค์จะให้เกิดจากมโนทัศน์นั้น (intentional outcome) เขากล่าวถึงการประเมินนี้ว่า "อาจเป็นไปได้ว่า เราควรประเมินทางเลือกของเราจากมโนทัศน์ที่เลือกแล้ว นั่นคือ เป็นสิ่งที่มีเหตุผลที่จะเลือกมโนทัศน์ของความเป็นเหตุผล ถ้ามโนทัศน์นั้นมีความเป็นเหตุผล"¹⁰ (Gauthier 1975: 249)

กลับมาสู่ปัญหาเดิมอีกครั้ง (ถ้ามโนทัศน์ของความเป็นเหตุผลที่เสนอมา เป็นสิ่งที่มีเหตุผลที่จะเลือก) "มีเหตุผลใหม่ที่มีเหตุผลจะเลือกเป็นผู้ที่มุ่งมั่นสู่การทำให้สูงสุด" กอดิเออร์ให้เหตุผลในทางปฏิเสธไว้ดังนี้

(เป็นสิ่งที่ชัดเจนแล้วว่า) ถ้าเราเปรียบเทียบผลของการทำตามเงื่อนไขของการมุ่งสู่การทำให้สูงสุด (SM) กับผลของการยึดถือตามเงื่อนไขของการทำให้สูงสุดในทางจำกัด (CM) เรานพบว่า ในทุกสถานการณ์ที่ การทำให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดของปัจเจกบุคคลนำไปสู่ผลสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ ผลประโยชน์ที่คาดหวังได้ของการยึดถือแต่ละเงื่อนไขก็เหมือนกัน แต่ในสถานการณ์ซึ่งการทำให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดของปัจเจกบุคคล ไม่นำไปสู่ผลที่มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ ในกรณีเช่นนี้ ผู้ที่จำกัดการทำให้สูงสุด และไม่ใช่ผู้ที่มุ่งแต่จะทำให้สูงสุดเท่านั้น ที่สามารถเข้าไปสู่การทำข้อตกลงได้อย่างมีเหตุผล อันทำให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ ซึ่งเป็นการเสนอผลประโยชน์ให้กับสมาชิกในข้อตกลงนั้น ที่มากกว่าที่เขาจะได้รับจากการกระทำอย่างอิสระ (Gauthier 1975: 429)

เขากล่าวอีกว่า จากการทำผู้ที่ทำตาม CM มีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วมในการทำข้อตกลง และดำเนินตามข้อตกลง ในขณะที่ ผู้ที่ทำตาม SM ไม่สามารถมีโอกาสเช่นนั้นได้ ผลประโยชน์ของผู้ที่ทำตาม CM จึงมีมากกว่า เพราะฉะนั้น SM จึงไม่ใช่เงื่อนไขที่สนับสนุนตัวเอง เขาสรุปว่า ไม่เป็นสิ่งที่มีเหตุผลที่ผู้มีเหตุผล จะเลือกเป็นผู้ที่ทำตาม SM (Gauthier 1975: 430)

เหตุผลในทำนองเดียวกันนี้ เป็นการสนับสนุนการกำหนดความหมายที่เท่ากัน ระหว่างความเป็นเหตุผล กับการทำให้สูงสุดในทางจำกัด ด้วยเหตุผลที่ว่า การทำเช่นนั้น เป็นการเสนอผลประโยชน์ที่คาดหวังได้ มากเท่ากับที่มโนทัศน์ของความเป็นเหตุผลอื่นสามารถจะเสนอได้ และ

* กอดิเออร์ยอมรับว่าข้อเสนอของเขาอาจจะก่อให้เกิดปัญหาหลายอย่าง อาจจะมีผู้แย้งว่า มโนทัศน์ของความเป็นเหตุผลเป็นสิ่งที่เราได้รับมา ไม่ใช่การเลือก แต่เขาเห็นว่า ความสามารถในการเลือกเช่นนั้นเป็นส่วนที่จำเป็นสำหรับความสมบูรณ์ของความเป็นเหตุผล]

อย่างน้อยที่สุด ข้อเสนอนี้ก็ให้ผลที่คาดว่าจะมากกว่าการเลือกที่จะกำหนดเอกลักษณ์ของความเป็นเหตุผล เข้ากับการมุ่งสู่การทำให้สูงสุด เขากล่าวเป็นข้อสรุปว่า

ด้วยเหตุผลนี้ ผู้ที่มีเหตุผล แม้ว่าจะเริ่มต้นด้วยการยอมรับนโยบายของการทำให้ประโยชน์ส่วนตนสูงสุด ตามเงื่อนไขของการทำให้สูงสุดอย่างแน่น แต่โดยการดำเนินการตามนโยบายนี้ เขาก็จะเลือกมโนทัศน์ของความมีเหตุผลอีกอันหนึ่งที่ต่างออกไป และจะพอใจต่อนโยบายใหม่นี้ ที่เสนอผลที่สูงสุดเท่าที่เป็นไปได้จากข้อตกลง มากกว่านโยบายเดิมหรือนโยบายอื่นที่เป็นไปได้ (Gauthier 1975: 430)

จากเหตุผลของกอดิเออร์ที่เสนอมาข้างต้น มโนทัศน์ของความมีเหตุผลยังคงจำกัดความได้ในเทอมของเป้าหมายของการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของบุคคล โดยที่การแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของบุคคลเป็นสิ่งที่มีความหมายภายในเงื่อนไขของ CM ซึ่งตามเงื่อนไข ผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวอย่างมีเหตุผล จะยอมเปลี่ยนมโนทัศน์ความมีเหตุผล จากเป้าหมายของผลประโยชน์ที่สูงสุดมาเป็นเป้าหมายของผลประโยชน์ที่เป็นไปได้สูงสุด เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่การกระทำพึ่งพิงกัน และการเปลี่ยนนี้เป็นการเปลี่ยนอย่างมีเหตุผล พาราด็อกซ์ที่เกิดขึ้นใน PD จะหมดสภาพไป トラบโดที่เงื่อนไขของ CM เป็นสิ่งที่มีความหมาย

พาราด็อกซ์ที่ว่า เป็นสิ่งที่มีความหมายที่จะทำให้ประโยชน์ส่วนบุคคลสูงสุด แต่ไม่มีเหตุผลที่จะดำเนินการตามนโยบายของการมุ่งมั่นที่จะทำให้ประโยชน์ส่วนบุคคลสูงสุด ก็จะกลายเป็นความจริงที่ว่า เป็นสิ่งที่มีความหมายที่จะทำให้ประโยชน์ของบุคคลสูงสุด และไม่มีเหตุผลที่จะทำสิ่งนี้ โดยมุ่งมั่นที่จะทำตามนโยบายของการทำให้ประโยชน์ส่วนบุคคลสูงสุด เพราะการทำตามนโยบายนี้ไม่สามารถทำให้ผลประโยชน์ที่คาดหวังได้สูงสุดในทุกกรณี

ศีลธรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับกำกวมการแสวงหาตามความต้องการ หรือความปรารถนาของบุคคล และถือว่าเป็นสิ่งที่มีความหมาย หรืออย่างน้อยก็ไม่ต่อต้านเหตุผล สามารถกำหนดความหมายได้เท่ากับนโยบายของการทำให้สมบูรณ์เท่าที่เป็นไปได้ด้วยการตกลง ซึ่งเป็นการกำกวมการแสวงหาตามเป้าหมายของบุคคล และมีเหตุผลตามเงื่อนไขของ CM ที่ให้ผลที่เป็นไปได้สูงสุด ซึ่งไม่สามารถบรรลุได้ด้วยการทำงานให้ผลประโยชน์ส่วนบุคคลสูงสุด ศีลธรรมตามความหมายนี้จึงเป็นสิ่งที่ร่วมกันได้กับผลประโยชน์ในฐานะผลที่เกิดขึ้นจากการทำตามศีลธรรม ไม่ใช่โดยความหมายในตัวเองของศีลธรรม ดังนั้น บุคคลผู้หนึ่งจึงยังคงหวังประโยชน์จากการทำตามศีลธรรมได้ ถ้าหากการกำกวมการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของบุคคลยังเป็นสิ่งที่มีความหมายและให้ผลประโยชน์ที่สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

ข้ออ้างเหตุผลของกอดิเออร์ที่นำมาเสนอนี้ไม่ได้เป็นข้ออ้างเหตุผลที่ใช้ตอบคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" โดยตรง ดังที่กล่าวไว้แล้วตั้งแต่ต้น เพียงแต่เป็นข้ออ้างเหตุผลที่นำมาแก้พาราด็อกซ์ที่เกิดขึ้นใน PD หรือพาราด็อกซ์ของการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างศีลธรรมกับผลประโยชน์ของผู้กระทำ แต่อย่างไรก็ตาม หากเหตุผลที่เขาเสนอเป็นที่ยอมรับได้ ก็เป็นการเริ่มต้นที่ดีของการตอบคำถามนี้ กล่าวคือ หากการทำตามศีลธรรม เป็นผลประโยชน์ของผู้กระทำ

ตามที่เสนอมานี้จริง ก็เป็นเหตุผลที่แสดงให้เห็นว่า เราแต่ละคนมีความโน้มเอียงต่อการเป็นคนมีศีลธรรม หรือสนใจในการกระทำที่มีผลกระทบต่อผู้อื่น ซึ่งถือได้ว่า เป็นเหตุผลโดยพื้นฐานต่อการเป็นคนมีศีลธรรม

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กอติเออร์เสนอการกระทำที่มีเหตุผล 2 แบบ แบบแรกเป็นการกระทำที่ยึดนโยบายของการมุ่งที่จะทำให้ประโยชน์สูงสุด (SM) ซึ่งเขาเห็นว่า การกระทำตามนโยบายนี้ จะมีเหตุผลก็ต่อเมื่อการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่อิสระ หรืออีกนัยหนึ่งคือ การกระทำที่อยู่ในสถานการณ์ที่คงที่ โดยที่การกระทำของเขาจะเป็นตัวแปรเพียงตัวเดียว ซึ่งเขาสามารถกำหนดการกระทำเพื่อที่จะอำนวยประโยชน์แก่เขาสูงสุด โดยไม่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบอื่นๆ แบบที่สอง เป็นการกระทำที่ยึดนโยบายของการทำให้สูงสุดในทางจำกัด (CM) ซึ่งเป็นการพิจารณาการกระทำในฐานะการกระทำที่พึงพิง กล่าวคือ การกระทำของเขาเป็นตัวแปรตัวหนึ่งในตัวแปรอื่นๆ การที่เขาจะกระทำอย่างหนึ่ง จำเป็นต้องคำนึงถึงการกระทำของคนอื่น ซึ่งเป็นตัวแปรอีกตัวหนึ่งด้วย โดยเงื่อนไขของ CM เปิดโอกาสให้ผู้กระทำสามารถทำข้อตกลงร่วมกับผู้อื่น และดำเนินตามข้อตกลงนั้นได้ ตราบใดที่การทำเช่นนั้น สามารถรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์สูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในขณะนั้น

เขาเสนอว่า ใน PD ผู้ที่ทำตาม SM จะไม่สามารถบรรลุผลสูงสุดตามที่คาดหมายไว้ ขณะที่ ผู้ที่ทำตาม CM สามารถที่จะได้รับผลสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ตามที่คาดหมายไว้ การยอมรับ CM จึงเป็นผลประโยชน์ทั่วไป แม้ผู้ที่ยอมรับ SM ก็ต้องหันมายอมรับ CM

จากข้อเสนอของเขา CM จึงเป็นทางออกทางหนึ่งของพาราด็อกซ์ที่เกิดขึ้นใน PD ได้ ในที่นี้จะกลับมาพิจารณาเหตุผลที่ใช้สนับสนุนการกระทำร่วมกันใน PD อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสามารถเขียนในรูปของการอ้างเหตุผล ดังนี้

1. ก และ ข เป็นผู้ที่คำนึงถึงแต่การทำให้ผลประโยชน์ส่วนตัวสูงสุด และแต่ละคนรู้ถึงผลที่เป็นไปได้ที่จะตามมาจากการกระทำของตน
2. ก รู้ว่า ข เป็นผู้มีเหตุผล และตระหนักว่า ข รู้ว่า ก เป็นผู้มีเหตุผล เช่นเดียวกัน ข ก็รู้ว่า ก เป็นผู้มีเหตุผล และตระหนักว่า ก รู้ว่า ข เป็นผู้มีเหตุผล
3. ก รู้ว่าเหตุผลและข้อมูลที่ตนใช้ในการเลือกการกระทำ เป็นเหตุผลและข้อมูลเดียวกับที่ ข ใช้
4. ก รู้ว่าทางเลือกที่มีเหตุผลสำหรับตน ก็เป็นทางเลือกที่มีเหตุผลสำหรับ ข ด้วย
5. ก รู้ว่า ถ้าเช่นนั้น ทางเลือกที่ตนจะเลือก ก็จะเป็นทางเลือกเดียวกับที่ ข เลือก
6. ก รู้ว่าทางเลือกที่เขาทั้งสองเลือกไม่ตรงกันนั้นเป็นไปได้
7. ก สรุปว่า ทางเลือกที่เป็นไปได้สำหรับตนและ ข มีเพียงสองทางเท่านั้นคือ สารภาพตรงกัน หรือไม่สารภาพตรงกัน
8. ก รู้ว่าหากตนสารภาพ ในกรณีนี้ ตนจะติดคุก 5 ปี แต่หากตนไม่สารภาพ จะติดคุกเพียง 1 ปี และรู้ว่า ข ก็ตระหนักถึงสิ่งนี้เช่นเดียวกัน

9. ก เห็นว่า การไม่สารภาพเป็นทางเลือกที่ให้ผลประโยชน์ที่มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้
10. ก เลือกที่จะไม่สารภาพ

กอดีเออร์เห็นว่า ผู้ที่ดำเนินตาม SM ไม่อาจสรุปข้อ 10 ได้ เพราะทางเลือกที่ ก ไม่สารภาพ และ ข ไม่สารภาพ เป็นเพียงผลประโยชน์ลำดับสอง ขณะที่หาก ก สารภาพ แต่ ข ไม่สารภาพ เป็นทางเลือกที่เป็นผลประโยชน์ลำดับแรกของ ก แต่เมื่อไรที่การสารภาพเป็นทางเลือกที่มีเหตุผลสำหรับ ก ก็จะเป็นทางเลือกที่มีเหตุผลสำหรับ ข ด้วย ซึ่งผลที่จะได้ก็จะเป็นผลประโยชน์ในลำดับที่สาม การดำเนินตาม SM ในสถานการณ์เช่นนี้ ไม่อาจเป็นการกระทำที่มีเหตุผลได้ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

ในข้ออ้างเหตุผลข้างต้น เงื่อนไขของการรับรู้ ในข้อ 1 และ 2 ซึ่งเป็นข้อสมมติเบื้องต้น ทำให้ ก สรุปว่าโอกาสที่เป็นไปได้มีเพียง 2 ทางเท่านั้น (ในข้อ 7) แต่โดยตัวของเงื่อนไขการรับรู้ไม่ได้เป็นการตัดโอกาสของการที่ ก และ ข จะสารภาพ ซึ่งมีความเป็นไปได้ไม่น้อยกว่าการที่เขทั้งสองจะไม่สารภาพ ทางเลือกนี้ถูกขจัดออกไปเมื่อการใช้เหตุผลถึงข้อ 10 ข้อ 10 นี้มีค่าเท่ากับข้อ 9 คือ ก เลือกทำสิ่งที่ให้ประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ซึ่งคือเงื่อนไขของ CM ที่กอดีเออร์เสนอ

กอดีเออร์จัดความเป็นไปได้ของการสารภาพออกไป ด้วยมโนทัศน์ใหม่ของความเป็นเหตุผล คือ การจำกัดการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของปัจเจกบุคคล หากข้อเสนองานของเขาถูกต้อง เขาก็ได้ให้ข้อสนับสนุนที่คนที่อยู่ในสถานการณ์แบบ PD จะคำนึงถึงการกระทำในส่วนของตนเองที่มีผลต่อคนอื่น (ศีลธรรม) ด้วยความมีเหตุผลของการจำกัดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน

แต่ความมีเหตุผลของ CM ในข้อ 10 นั้นเป็นความมีเหตุผลที่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขลำดับก่อนหลังของข้ออ้างเหตุผล กล่าวคือ ทางเลือกในข้อ 10 มีเหตุผลก็ต่อเมื่อสามารถยืนยันข้อ 7 ได้แล้ว เพราะมีเช่นนั้น ทางเลือกที่เป็นไปได้และให้ประโยชน์สูงสุดสำหรับ ก คือทางเลือกที่ ก สารภาพ แต่ ข ไม่สารภาพ การยืนยันข้อ 7 ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของการรับรู้ในข้อ 1 และ 2 ซึ่งในข้อ 2 ได้สมมติความเป็นคนมีเหตุผลของ ก และ ข ไว้ในความหมายที่เข้มงวดมากคือ **ไม่เป็นผู้มีตลาดหรือล้มเหลวในการใช้เหตุผล** (แต่ละฝ่ายจึงสามารถกำหนดตัวเลือกที่แน่นอนได้ทั้งของตนเองและของผู้อื่น ซึ่งจากความเข้าใจเดิม การกระทำทั้งของ ก และ ข ต่างเป็นตัวแปร ไม่ใช่ตัวคงที่) และดำเนินตามเหตุผลของตนไปจนถึงที่สุด แม้การกระทำที่ขัดกับเหตุผลในบางกรณีจะให้ผลประโยชน์แก่ตนสูงสุดก็ตาม เช่นในโอกาสที่เป็นไปได้ที่เขาจะละเมิดข้อตกลงโดยที่คนอื่นไม่มีโอกาสที่จะรู้ จากเหตุผลที่เสนอนี้ ความเป็นเหตุผลของ CM ที่กอดีเออร์เสนอ สามารถเขียนเป็นบทยืนยันได้ประการหนึ่งดังนี้ **สมาชิกทุกคนใน PD จะมีความเชื่อต่อข้อตกลงร่วมกันอย่างสอดคล้องต่อเนื่องและเต็มใจ แม้จะปราศจากผู้ (มีอำนาจ) คอยควบคุม ถ้าหากเขามีเหตุผลอย่างสมบูรณ์ และมีความเชื่อมั่นอย่างสมบูรณ์ในความมีเหตุผลของคนอื่น** บทยืนยันนี้อาจจะได้รับการยอมรับน้อยลง หากเราเชื่อว่า ธรรมชาติของมนุษย์นั้นอ่อนแอเกินกว่าจะยอมรับอำนาจของเหตุผลถึงขั้นนั้น

กอดิเออร์เชื่อว่า โดยความมีเหตุผลของมนุษย์ มนุษย์จะละความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนสูงสุด และเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับเหตุผล เขาไม่ได้เสนอข้อถกเถียงอื่นที่จะหักล้างความต้องการในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวสูงสุด มากไปกว่าการแสดงถึงผลอันไม่น่าพึงปรารถนาจากการยึดมั่นในการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดดังที่ปรากฏใน PD ซึ่งข้อพิสูจน์ของเขา และเช่นเดียวกับของคนอื่นที่สนับสนุนการเกิดการร่วมมือกัน PD วางอยู่บนสมมติฐานที่เข้มงวดอีกประการหนึ่ง ที่แต่ละฝ่ายใน PD รู้ถึงการตัดสินใจของอีกฝ่ายหนึ่ง (ที่มากกว่าการคาดหมายของแต่ละฝ่ายที่มีต่ออีกฝ่ายหนึ่ง) ดังนั้น การที่ฝ่ายหนึ่งจะทำผิดข้อตกลง หรือทำในสิ่งที่ให้ประโยชน์แก่ตนมากที่สุดจึงไม่อาจเป็นไปได้ เพราะอีกฝ่ายหนึ่งจะไม่ยอมให้ผลที่คาดหมายได้ในสถานการณ์เช่นนั้นของเขา น้อยกว่าของอีกฝ่ายหนึ่ง แต่เงื่อนไขนี้ยากที่จะเกิดขึ้นได้จริง กอดิเออร์ก้าวถึงการประเมินในเงื่อนไขนี้ว่า

ไม่ใช่สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามนี้ (เงื่อนไขของ CM) ว่า ข้อตกลงจะเกิดขึ้น เพราะอย่างน้อยที่สุดสถานะของคนอื่นในสถานการณ์ (ไม่ว่าเขาจะมุ่งมั่น หรือจำกัด หรือไม่ทั้งสองอย่าง) จะสัมพันธ์กับสิ่งที่จะเกิดขึ้น และแม้ว่าข้อตกลงจะเกิดขึ้นจริง ผู้ซึ่งจำกัดการทำให้สูงสุดจะมีภาระที่จะแบกรับข้อสัญญา ก็ต่อเมื่ออยู่ในบริบทของข้อคาดหมายร่วมกันในส่วนทั้งหมดของสมาชิกของข้อตกลงที่จะแบกรับข้อตกลงนั้น

เขากล่าวอีกว่า "ไม่มีเหตุผลที่จะแบกรับข้อตกลงนั้น ถ้าเขาสมมติว่า ผลประโยชน์ที่คาดหมายไว้จะให้ผลที่น้อยกว่า (เพราะข้อบกพร่องของคนอื่น) ผลที่คาดว่าจะได้เมื่อไม่มีข้อตกลง" (Gauthier 1975: 429-30) เงื่อนไขของการรู้ถึงสถานะของคนอื่นที่ร่วมสถานการณ์เดียวกัน จึงเป็นเงื่อนไขจำเป็นของการทำข้อตกลงหรือการแบกรับข้อตกลงนั้น แต่การรู้ถึงสถานะของคนอื่นเช่นนี้จะเป็นจริงได้มากน้อยขนาดไหน ที่มากกว่าการเชื่อว่า ถ้าเขามีเหตุผลเขาจะทำเช่นนั้น ผู้วิจัยไม่คิดว่าจะสามารถประเมินความรู้เช่นนั้นขึ้นมาได้ ปัญหานี้จะนำมาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นปัญหาที่ไม่ใช่เพียงโอกาสในการเกิดขึ้นได้จริง ในทางความเป็นจริง แต่เป็นข้อบกพร่องของเงื่อนไขของ CM เองที่ใช้ในการประเมิน กอดิเออร์อาจจะเสนอเงื่อนไขของความเป็นเหตุผลของการตัดสินใจในการกระทำได้ แต่ไม่อาจบอกได้ว่า ขณะที่เขากำลังทำในสิ่งที่เขากำลังตัดสินใจ (อย่างมีเหตุผล) อยู่นั้น ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการกระทำของเขาจะสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้

ข้อวิจารณ์ที่กล่าวมานี้ ส่วนหนึ่งตั้งใจที่จะแสดงให้เห็นว่า ข้อเสนอของกอดิเออร์ไม่ได้เป็นการเพิ่มข้อถกเถียงให้กับกลุ่มที่สนับสนุนการร่วมมือกันใน PD ที่เกี่ยวกับปัญหาของการขาดทางเลือกอื่นที่เป็นไปได้ ซึ่งเป็นข้อเสนอที่สำคัญของพวกเขา ซึ่งในข้อวิจารณ์ได้นำไปสู่มติบางประการที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ที่กอดิเออร์เสนอ กล่าวคือ มนุษย์ที่มีเหตุผล จะทำ การกระทำที่จำกัดการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของตน ข้อวิจารณ์ข้างต้นไม่ได้สนใจถกเถียงกับปัญหานี้ตรงๆ แต่ไปสนใจปัญหาการนำหลักการของ CM ไปใช้ในทางปฏิบัติ ซึ่งข้อวิจารณ์เห็นว่า กอดิเออร์ได้เสนอหลักการประการหนึ่ง (CM) ที่ผู้มีเหตุผลโดยการใช้เหตุผลแล้วควรจะสามารถยอมรับ ซึ่งเป็นหลักการที่ค้ำประกันถึงการยินยอมพร้อมใจกระทำบนพื้นฐานของความเป็นเหตุผลของ

การแจกแจงผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกัน หรือโยงเข้าสู่โมทัศน์ของความยุติธรรมบางอย่าง แต่หลักการนี้เรียกร้องเงื่อนไขบางอย่างที่มีข้อจำกัดในการปรับใช้ที่เป็นจริง ข้อวิจารณ์ที่จะเสนอต่อไปนี้จะสนใจกับปัญหาของ CM โดยตรง ปัญหาหนึ่งที่จะนำมากล่าวถึงในที่นี้ก่อนคือ กอติเออร์สนใจที่จะแก้ปัญหาใน PD ในเทอมของประโยชน์ของผู้กระทำ แต่สนใจประโยชน์ที่เป็นรูปแบบมากกว่าในเนื้อหาของประโยชน์ เขานิยามประโยชน์ในรูปของการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุด และเปลี่ยนจากความหมายนี้มาสู่การแสวงหาในทางจำกัด ผู้ที่อยู่ใน PD สามารถพ้นจาก PD โดยความโน้มเอียงจากการยอมรับประโยชน์ และโดยเปลี่ยนโมทัศน์จากการทำให้ประโยชน์ส่วนบุคคลสูงสุด มาสู่การจำกัดการทำให้สูงสุดนั้น หากกอติเออร์นิยามประโยชน์ในฐานะสิ่งที่บุคคลต้องการมากที่สุด ผู้ที่อยู่ใน PD ก็ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนโมทัศน์เกี่ยวกับประโยชน์ของเขาจากอันหนึ่งมาสู่อันหนึ่ง เขาสามารถพ้นจาก PD ได้ ถ้าสิ่งที่เขาต้องการมากที่สุดคือ ความเป็นเพื่อน ซึ่งเขายินยอมพร้อมใจกันที่จะไม่ทิ้งเพื่อนในยามลำบาก เขาก็สามารถเลือกการไม่สารถา และรอดพ้นจาก PD ได้ การทำให้ประโยชน์ส่วนบุคคลสูงสุดไม่จำเป็นต้องเห็นแก่ตัวอย่างเดียว ปัญหาของ CM ที่จะกล่าวต่อไปนี้เกิดขึ้นจากการที่กอติเออร์ไม่ได้แยกให้ชัดเจนระหว่างการทำให้ประโยชน์ส่วนบุคคลสูงสุด กับการเห็นแก่ตัว

กอติเออร์ให้เหตุผลแสดงให้เห็นว่า 1) การทำตาม CM นั้นเป็นผลประโยชน์อย่างหนึ่ง 2) ผู้ที่มีเหตุผลควรยอมรับ CM 3) CM นำไปสู่ข้อปฏิบัติร่วมกัน

CM ที่กอติเออร์เสนอนั้น ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 2 ประการคือ 1) ผลประโยชน์ของ CM นั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นผลประโยชน์อันเกิดจากการกระทำที่ทำให้ปัจเจกบุคคลพอใจในขณะนั้น ซึ่งเขาเห็นว่าโดยปกติ คนเราอาจจะละเลยผลประโยชน์ที่แท้จริงของตน ผลประโยชน์ที่เขาเสนอ จึงหมายถึงผลของการกระทำอันเกิดจากความสอดคล้องกัน ระหว่าง ทางเลือกที่น่าเลือกตามเจตนา (intentional preference) กับ ทางเลือกที่น่าเลือกตามทัศนคติ (attitudinal preference) กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่เขาเอง กระทำกับสิ่งที่เขาตัดสินใจว่าเขาจะทำบนพื้นฐานของความรู้และการไตร่ตรองที่ดีแล้ว 2) ประโยชน์ที่กล่าวถึงในข้อ 1 เมื่อพิจารณาถึงเงื่อนไขของความสัมพันธ์ที่ต่างกัน วิธีการนำมาซึ่งผลประโยชน์ที่สูงสุดนั้นก็ต่างกัน กล่าวคือ ทำตาม IUM (Individual Utility Maximization) ในกรณีที่มีการกระทำอิสระต่อกันและทำตามผลสูงสุดที่เป็นไปได้จากข้อตกลง ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า AO (Agreed Optimization) ในกรณีที่มีการกระทำพึ่งพิงกัน ข้อเท็จจริงใน PD เป็นข้อเท็จจริงที่สนับสนุนความแตกต่างของวิธีการทั้งสองนี้

จากลักษณะสองประการของ CM ข้างต้น ได้เสนอความหมายของประโยชน์ในทางรูปแบบไว้ 2 ความหมายด้วยกัน 1) ประโยชน์ (ของบุคคล) คือ การทำให้ผลประโยชน์ของบุคคลสูงสุด กับ 2) ประโยชน์ (ของบุคคล) คือการจำกัดการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุด ซึ่งประโยชน์ในความหมายที่สอง ไม่ได้อนุมานมาจากความหมายแรก ดูเหมือนว่า CM ที่กอติเออร์เสนอ เป็นการเสนอการใช้ "ประโยชน์" ในความหมายที่ไม่สมนัยกันโดยตลอด กอติเออร์แก้ปัญหานี้โดย

การรวมความหมายทั้งสองนี้เข้าด้วยกัน ในรูปเงื่อนไขใหม่ที่ว่า ผลประโยชน์ที่คาดหวัง จากการกระทำที่เป็นไปได้ จะไม่เป็นการเสนอให้คนอื่นได้ผลประโยชน์ อย่างน้อยก็เป็นผลประโยชน์ ที่มาก ขณะที่ตนเองได้มากกว่า กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สิ่งที่ดีกว่าเป็นประโยชน์ของแต่ละคน คือการ ทำให้ผลของการกระทำที่คาดหวังได้สูงสุด โดยที่ไม่มีใครเสนอผลประโยชน์ของตนเองที่มากกว่า ของคนอื่น ในเงื่อนไขของการกระทำที่อิสระก็สามารถนำรูปแบบนี้ของประโยชน์ไปใช้ได้ เพราะ ว่าในเงื่อนไขเช่นนั้น ทุกคนจะแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของตน ซึ่งเป็นดุลยภาพร่วมกัน (mutual equilibrium) อยู่แล้ว และไม่มีใครได้ประโยชน์มากกว่าอีกคนหนึ่ง (หากแต่ในกรณีเช่นนั้น ไม่มีใครได้ผลประโยชน์สูงสุดเท่าที่เป็นไปได้)

กอดิเออร์นิยามความเป็นเหตุผลด้วยการทำให้ผลประโยชน์สูงสุด ความเป็นเหตุผลจึง มีนัยที่ต่างกัน 2 แบบคือ ความเป็นเหตุผลในทอมของ IUM กับความเป็นเหตุผลในทอมของ CM จากที่กล่าวมาแล้ว การทำตาม IUM เป็นการกระทำที่เป็นเหตุผลได้ในเงื่อนไขของการกระทำที่ อิสระ และการทำตาม CM เป็นการกระทำที่เป็นเหตุผลได้ทั้งในเงื่อนไขของการกระทำที่อิสระ และการกระทำที่พึ่งพิงกัน ซึ่งกอดิเออร์ถือว่า ความเป็นเหตุผลของ CM สามารถครอบคลุมความ เป็นเหตุผลของ IUM ได้ กล่าวคือ ในกรณีที่ IUM มีเหตุผล CM ก็มีเหตุผลด้วย

หากเราพิจารณาลักษณะของการใช้คำ "ความเป็นเหตุผล" เราอาจแบ่งการใช้ออก เป็น 2 ลักษณะคือ 1. เชิงอธิบาย และ 2. เชิงให้ข้อสนับสนุน [การแบ่งลักษณะของเหตุผลออกเป็นสองแบบนี้ ไบเออร์และแฟรงเกนาก็ใช้เช่นกัน โดยเขาแยกออกเป็นเหตุผลที่เป็นแรงจูงใจ กับเหตุผลที่เป็นการให้ข้อสนับสนุน ซึ่งเหตุผลที่เป็นแรงจูงใจนั้น จะอธิบายว่า การกระทำนั้นเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ความเป็นเหตุผลเชิงอธิบายในที่นี้อาจเรียกได้ว่า ความเป็นเหตุผลในทางสติ บัญญา และเป็นการใช้คำว่า "ความเป็นเหตุผล" ในระดับต่ำ ซึ่งยอมให้คนปกติโดยทั่วไปเป็นผู้มี เหตุผลในความหมายนี้ ซึ่งเป็นเพียงการแจกแจงความเชื่อและความต้องการของบุคคลสู่การกระทำของเขอย่างเช่น ฉันรู้สึกหิว มีไก่ทอดชิ้นหนึ่งวางอยู่เบื้องหน้า ฉันเชื่อว่าฉันจะหายหิวลงได้ บ้างถ้ากินไก่ทอดชิ้นนี้ และฉันก็ต้องการหลุดพ้นจากความหิวที่น่าทรมานนี้ ฉันจึงกินไก่ทอดชิ้นนั้น เสีย การที่ฉันกินไก่ทอดชิ้นนั้นเรียกได้ว่าเป็นการกระทำที่มีความเป็นเหตุผลตามความหมายนี้ การใช้คำ "ความเป็นเหตุผล" ในอีกลักษณะหนึ่งคือ ความเป็นเหตุผลในเชิงเป็นข้อสนับสนุนต่อการกระทำ บางครั้ง เราใช้คำว่า "มีเหตุผล" ต่อการกระทำในลักษณะที่การกระทำนั้นเกิดขึ้นจาก คำสั่งหรือทำขึ้นตามข้อเรียกร้องของเหตุผล โดยที่ความเป็นเหตุผลในความหมายนี้เป็นการให้ค่า ความถูกต้องบางอย่างแก่การกระทำ และมีนัยตามมาว่า "ควร" กระทำ ซึ่งมากกว่าการอธิบาย ถึงสาเหตุทางด้านแรงจูงใจของการกระทำ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกระทำบางการกระทำที่อาจจะ ล้มเหลวต่อการเป็นกระทำที่มีเหตุผลตามความหมายนี้ แม้จะสามารถอธิบายการกระทำนั้นได้ ด้วยการยกแรงจูงใจของการกระทำนั้นขึ้นมาให้เห็นก็ตาม CM ที่กอดิเออร์เสนอ โดยเฉพาะใน เงื่อนไขของการกระทำที่พึ่งพิงกัน เป็นความเป็นเหตุผลในความหมายที่สอง คือผู้ที่อยู่ใน PD โดย เหตุผลแล้ว เรียกร้องให้เขาจำกัดการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดของเขา และหันมากระทำตาม

ข้อตกลงที่มีขึ้นร่วมกัน ในขณะที่การทำตามผลประโยชน์สูงสุดของตนเป็นแรงจูงใจของบุคคลธรรมดาที่จะกระทำ ซึ่งมีความเป็นเหตุผลในความหมายแรก เขาอาจจะล้มเหลวต่อการทำตามข้อเรียกร้องของเหตุผลของการทำตามข้อตกลงร่วมกัน โดยลึกลอบกระทำสิ่งที่เขาคิดว่าเป็นผลประโยชน์สูงสุดของเขา การกระทำของเขาอาจจะล้มเหลวต่อการเป็นการกระทำที่มีความเป็นเหตุผลในความหมายที่สอง แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าการกระทำของเขาเป็นการกระทำที่ไม่มี เหตุผลตามความหมายแรก (กอดิเออร์เองก็ปฏิเสธที่จะเรียกการกระทำแบบนี้ว่าไร้เหตุผล หรือขัดแย้งกับเหตุผล ดูหน้า 424-427) การที่กอดิเออร์เสนอความเป็นเหตุผลของ CM ในฐานะที่ครอบคลุมการกระทำที่อิสระ และถือว่าในกรณีเช่นนี้ การทำตาม CM มีความเป็นเหตุผลเช่นเดียวกับการทำตาม IUM แสดงให้เห็นว่า กอดิเออร์ใช้ความเป็นเหตุผลในความหมายทั้ง 2 ประการข้างต้น ปัญหาที่ต้องกล่าวถึงก็คือ หากพิจารณา CM ในฐานะสิ่งที่เป็นข้อเรียกร้องของเหตุผล เราอาจพิสูจน์ได้โดยเสนอข้อพิสูจน์ชุดหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า CM ตอบสนองต่อข้อเรียกร้องนี้ ในขณะที่การกระทำแบบอื่น (โดยเฉพาะ IUM) ไม่สามารถตอบสนองได้ หากข้อพิสูจน์นี้เป็นที่ยอมรับ เราก็สามารถยอมรับ CM ในฐานะสิ่งที่มีเหตุผลตามความหมายนี้ได้ และเป็นสิ่งที่โดยเหตุผลแล้ว ควรกระทำมากกว่า IUM แต่ถ้าหากพิจารณา CM ในฐานะสิ่งที่มีเหตุผลเชิงบรรยาย ข้อพิสูจน์ในลักษณะที่กล่าวมานี้ ไม่ได้ทำให้การทำตาม CM มีความเป็นเหตุผลมากกว่าการทำตาม IUM กล่าวคือ การปฏิเสธความเป็นเหตุผลของ IUM ไม่อาจกระทำได้ง่ายเหมือนกับการพิจารณาความเป็น เหตุผลในเชิงข้อสนับสนุนทางเหตุผล (แต่การพิสูจน์ในความหมายนี้ก็มิใช่จะทำได้ง่ายเช่นกัน) ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้อาจกล่าวได้ว่า ในการพิจารณาความเป็นเหตุผลของ CM กอดิเออร์ไม่ได้มีเส้นแบ่งที่ชัดเจนต่อทั้งสองของความ เป็นเหตุผล

ตามเงื่อนไขของการกระทำที่มีเหตุผล (CM) กอดิเออร์เรียกร้องต่อการร่วมกันของการกระทำใดๆ ที่เป็นไปได้ โดยที่ผลของการกระทำที่เป็นไปได้นั้น จะไม่เป็นการเสนอผลประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นน้อยกว่าที่ตนจะได้รับ เพราะมีเช่นนั้นก็จะไม่มีเหตุผลใดที่ผู้มีเหตุผลจะเข้าร่วมกับการกระทำนั้น กอดิเออร์ไม่ได้เสนอเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานของการพิจารณา ความไม่มากนักกว่ากันของผลที่เป็นไปได้ของการกระทำที่เขากล่าวไว้ ซึ่งทางเดียวที่อาจจะเป็นไปได้คือ ผู้ร่วมกระทำภายในข้อตกลงร่วมกันนั้น จะต้องใช้ข้อตัดสินของตนเองเป็นเกณฑ์ แต่การใช้ข้อตัดสินของบุคคลตามเงื่อนไขของ CM นี้ จำเป็นจะต้องตัดเงื่อนไขของการเปรียบเทียบที่เป็นเรื่องภายในระหว่างบุคคลออกเสีย กล่าวคือ ในกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันย่อมมีความแตกต่างในด้านฐานะความเป็นอยู่ที่สูง-ต่ำ-ดี-เลว สุขสบายหรือทุกข์ยาก และแตกต่างกันทางด้านทักษะ การประเมินค่า ผลที่คนหนึ่งคิดว่าดี สำหรับอีกคนหนึ่งอาจเป็นเพียงสิ่งธรรมดา หรือไม่ดีเท่าที่คนแรกคิด ซึ่งการนำเอาเงื่อนไขของการเปรียบเทียบระหว่างบุคคลเข้ามาพิจารณา จะทำให้การพิจารณาตามเงื่อนไขของ CM ไม่สามารถเป็นไปได้จริง แต่การตัดเงื่อนไขนี้ออกไปอย่างที่กอดิเออร์เสนอ ก็เป็นสิ่งที่ขัดกับสามัญสำนึกของการที่จะกล่าวว่า ผู้กระทำเสนอผลที่คาดว่าจะเป็นไปได้ที่ตนเองไม่ได้มากกว่าที่คนอื่นได้ เพื่อที่คนอื่นจะเข้าร่วม ซึ่งการเข้าร่วมของคนอื่นก็ขึ้นอยู่กับว่า เขาเห็นเช่นนั้นด้วยหรือไม่)

โดยสรุปแล้ว เงื่อนไขของ CM ที่กอดิเออร์เสนอเพื่อเป็นเงื่อนไขของความเป็นเหตุผลของการกระทำสำหรับผู้ที่อยู่ภายใน PD ที่สามารถยอมรับและปฏิบัติตาม เพื่อพ้นจากการอยู่ระหว่างเขาควายเป็นที่กีดกัน ยังไม่อาจเป็นเงื่อนไขที่สามารถให้คำตอบกับปัญหาได้อย่างแท้จริง (อย่างน้อยก็ยังไม่เพียงพอที่จะแสดงให้เห็นเช่นนั้น) ทั้งในส่วนของ การเพิ่มข้อถกเถียงให้กับการสนับสนุนการร่วมกันใน PD และความชัดเจนในตัว ของ CM เองก็ตาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โค นิลสัน: "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" คำถามที่ไม่มีคำตอบ

ในตอนท้ายของบทที่ 2 เราได้เห็นแล้วว่า นิลสันเป็นผู้หนึ่งที่เห็นว่า สามารถถามคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ได้อย่างมีความหมาย ในฐานะถามถึงเหตุผลในการยอมรับทัศนคติทางศีลธรรม แต่จากการพิจารณาของเขา คำถามนี้ไม่สามารถมีคำตอบที่เป็นข้อพิสูจน์ทางเหตุผลต่อการยอมรับทัศนคติทางศีลธรรมได้ ในตอนต้นของบทนี้ ไบเออร์ได้แสดงให้เห็นว่า อาศัยการพิจารณาจากเหตุผลเชิงปฏิบัติแล้ว เป็นสิ่งที่มีเหตุผลที่จะยอมรับศีลธรรม โดยที่ข้อพิสูจน์ของเขาตั้งอยู่บนข้อสมมติที่ว่า ถ้าสิ่งหนึ่งมีเหตุผลสำหรับบุคคลหนึ่ง ก็ย่อมเป็นสิ่งที่มีเหตุผลสำหรับบุคคลอื่นด้วย แต่เงื่อนไขประการนี้ไม่ใช่ลักษณะประการเดียวของคำว่า "เหตุผล" มีเหตุผลในลักษณะอื่น อย่างที่เราจะได้เห็นในข้อเสนอของนิลสัน ที่เป็นสิ่งที่มีเหตุผลสำหรับ ก แต่ไม่จำเป็นต้องมีเหตุผลสำหรับ ข ซึ่งเป็นทัศนคติทางเหตุผลที่ปัจเจกบุคคลยึดถือเมื่อถามว่า "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ซึ่งทำให้ข้อพิสูจน์ที่ไบเออร์เสนอยังคงถามได้อีกว่า ทำไมถึงควรยอมรับทัศนคติทางเหตุผลแบบแรกมากกว่าแบบหลัง ปัญหาทำนองนี้เกิดขึ้นเช่นเดียวกันในการศึกษางานของกอดิเออร์ ซึ่งเราเห็นว่าใน PD การทำตาม IUM เมื่อเขาล้มเหลวที่จะทำตาม CM ไม่ใช่สิ่งที่ไร้เหตุผล ซึ่งทำให้บุคคลไม่จำเป็นต้องยอมรับการทำตามข้อตกลงที่จำกัดผลประโยชน์ของเขา ในฐานะสิ่งที่มีเหตุผลมากกว่าการทำตามผลประโยชน์ของเขา โดยไม่มีข้อจำกัด เขายังคงถามได้อย่างมีเหตุผลว่า ทำไมเขาถึงควรยอมรับการสร้างข้อจำกัดให้กับการแสวงหาผลประโยชน์ของเขา แม้เขาจะยอมรับว่า มีเหตุผลที่เขาจะจำกัดผลประโยชน์ส่วนตัวของเขา คำถามนี้เป็นรูปแบบหนึ่งของคำถาม "ทำไมฉันจึงควรยอมรับทัศนคติทางศีลธรรม" จะเห็นได้ว่าข้อพิสูจน์ทั้งของไบเออร์และกอดิเออร์ ยังไม่ได้เป็นข้อพิสูจน์ให้กับการยอมรับทัศนคติทางศีลธรรมอย่างถึงที่สุด ในที่นี้ จะศึกษาถึงเหตุผลของนิลสันที่แสดงให้เห็นว่า ยังไม่มีข้อพิสูจน์ในแนวใด ที่สามารถตอบคำถาม "ทำไมฉันจึงควรยอมรับทัศนคติทางศีลธรรม"

นิลสันได้แสดงจุดยืนในการถามคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ไว้ชัดเจน โดยเสนอว่า การถามคำถามนี้เกี่ยวข้องกับลัทธิอัตนิยม (egoism) บางแบบที่เขาเรียกว่า "อัตนิยมเชิงปัจเจกบุคคลที่มีเหตุผล" (rational individual egoism) เขาเสนอว่า ลัทธินี้ยินยอมให้บุคคลกล่าวอ้างถึงการแสวงหาสิ่งที่ดีของเขา ในฐานะเป้าหมายที่มีเหตุผล และเป็นสิ่งที่มีเหตุผลเพียงอย่างเดียว โดยที่ความมีเหตุผลของเป้าหมายในที่นี้ ไม่ได้มีนัยของการเป็นเป้าหมายที่มีเหตุผลสำหรับบุคคลอื่น ทัศนคตินี้เป็นทัศนคติที่ไบเออร์มองข้ามไปและกลายเป็นข้อผิดพลาดของเขา

เพื่อทำให้การถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ชัดเจนขึ้น และเพื่อเป็นการจัดการใช้เหตุผลของส่วนรวมมาเป็นเหตุผลของบุคคล นิลสันได้เสนอเส้นแบ่งที่เป็นแง่มุมมองของปัจเจกบุคคลออกเป็นสองแบบ คือ แง่มุมมองที่เป็นกลางต่อผู้กระทำ (agent-neutral viewpoint) กับแง่มุมมองที่สัมพันธ์ต่อผู้กระทำ (agent-relative viewpoint) เขาไม่ได้อธิบายถึงความแตกต่างของทัศนคติทั้งสองนี้ให้ชัดเจน เพียงแต่กล่าวว่า "เมื่อจุดประสงค์ของเราเป็นที่

ยอมรับร่วมกัน จุดประสงค์นี้ถือเป็นภาวะเป็นกลางของผู้กระทำ" (Nielsen 1984: 84) ในที่นี้ เราจะพิจารณาเส้นแบ่งนี้จากการอธิบายเชิงสาริตของเขา ดังนี้

เมื่อเรามองจากทัศนคติการมองที่เป็นกลางต่อผู้กระทำ เราจะเห็นว่า ถ้า X เป็นเหตุผลสำหรับ Y ที่จะทำให้ Z สิ่งนี้จะเหตุผลที่ชัดเจนพอสำหรับคนอื่น ที่อยู่ในลักษณะความสัมพันธ์สถานการณ์ และความโน้มเอียง เช่นเดียวกับ Y ที่จะทำให้ Z กล่าวในส่วนของเนื้อหา คือ ถ้าการป้องกันผลประโยชน์ที่เป็นของฉัน เป็นสิ่งที่มีเหตุผลสำหรับฉัน ในสถานการณ์ที่แน่นอนหนึ่ง ฉันไม่อาจปฏิเสธได้ว่า ก็เป็นสิ่งที่มีเหตุผลสำหรับคุณเหมือนกัน ที่จะปกป้องผลประโยชน์ที่เป็นของคุณ トラบโดที่คุณเหมือนกับฉัน และอยู่ในสถานการณ์ที่คล้ายกัน (Nielsen 1984: 85) แต่ในกรณีของมุมมองเชิงสัมพันธ์ต่อผู้กระทำ เขากล่าวว่า "เมื่อฉันมองสิ่งต่างๆ จากมุมมองเชิงสัมพันธ์ต่อผู้กระทำ ฉันสามารถที่จะไม่คำนึงถึงการปกป้องผลประโยชน์ของคุณ ในฐานะที่เป็นเหตุผลเช่นเดียวกับของฉันด้วยความสมนัยอย่างสมบูรณ์" (Nielsen 1984: 85)

การเสนอเส้นแบ่งนี้เป็นการยืนยัน และเสริมทัศนคติของอัตนิยมเชิงปัจเจกบุคคลอย่างมีเหตุผล ที่เขาเสนอไว้ บุคคลที่เห็นแก่ตัวสามารถใช้มุมมองที่ตัวเองอยู่ในเงื่อนไขที่สัมพันธ์ แทนที่จะใช้มุมมองของผู้กระทำที่เป็นกลาง เส้นแบ่งนี้ทำให้น้ำหนักของข้อถกเถียงที่จะกล่าวถึงนี้ อันเป็นเหตุผลที่จะทำให้ "ฉัน" ควรเป็นคนมีศีลธรรมลดน้อยลง ข้ออ้างเหตุผลนี้คือ ถ้า X เป็นเหตุผลที่ดีสำหรับ Y ที่จะทำให้ Z ก็ย่อมเป็นเหตุผลที่ดีสำหรับใครก็ตามที่เหมือนกับ Y และอยู่ในสถานการณ์ของ Y ที่จะทำให้ Z และถ้าบางอย่างเช่น A, B, C และ D เป็นสิ่งๆ ในสถานการณ์ใดๆ เป็นเหตุผลที่ดีที่จะมีสิ่งนั้น ดังนั้นก็จะมีเหตุผลสำหรับทุกคน ไม่ว่าใครก็ตาม ที่จะมีส่วนเหล่านี้ไว้ และเราไม่อาจกล่าวอย่างเป็นที่เข้าใจร่วมกันได้ ต่อความโน้มเอียงที่คล้ายกัน 2 แบบ และความเกี่ยวกันที่คล้ายกันของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์ที่เหมือนกันว่า X เป็นเหตุผลที่ดีสำหรับ Y ที่จะทำให้ Z และไม่เป็นเหตุผลที่ดีสำหรับ W ที่จะทำให้ Z ข้ออ้างเหตุผลที่ยกมานี้ เป็นสิ่งที่มีเหตุผลเมื่อมองจากมุมมองที่เป็นกลางต่อผู้กระทำ แต่ผู้กระทำอาจถามได้ว่า ทำไมฉันจึงควรที่จะหลีกเลี่ยงไปจากมุมมองเชิงสัมพันธ์ต่อผู้กระทำ และนี่เป็นความหมายหนึ่งของการถามว่า "ทำไมถึงยอมรับทัศนคติทางศีลธรรม"

ความสนใจของนิลสันที่มีต่อการเสนอปัญหา นี้คือ ต้องการตรวจสอบและแสดงให้เห็นว่า ข้ออ้างเหตุผลที่นักปรัชญาเสนอ เพื่อเป็นข้อสนับสนุนต่อการเป็นคนมีศีลธรรม ยังไม่มีข้ออ้างเหตุผลในแนวใดที่สามารถนำมาเป็นคำตอบของคำถามนี้ได้ แนวการอ้างเหตุผลที่มีการเสนอมา จะยึดถือศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความหมาย และผิดศีลธรรมเป็นสิ่งที่ไร้เหตุผล หรืออย่างน้อยก็ขัดแย้งต่อเหตุผล นิลสันได้แยกแยะข้อกล่าวอ้างที่ใช้แสดงถึงความไร้เหตุผลของการผิดศีลธรรมออกเป็น 4 แบบ และแสดงถึงปัญหาของแต่ละแบบดังนี้

1. ผู้ที่ทำความผิดศีลธรรมจะไม่มีคามพึงพอใจในชีวิตของเขา หรือทำลายผลประโยชน์ระยะยาวของตัวเอง
2. การทำความผิดศีลธรรม เป็นสิ่งที่ต่อต้านความมีเหตุผล

3. ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีจะทำให้ผู้ที่ทำผิดศีลธรรมไม่มีความสุข
4. ผู้ที่ทำผิดศีลธรรม จะไม่มีคุณลักษณะของความเป็นเพื่อน ความรัก ความเป็นพี่เป็นน้อง

น้อง

ข้อกล่าวอ้างแรก มีตัวแบบสำคัญที่ใช้สนับสนุนก็คือ สถานการณ์ในแบบของ PD นิลสันเห็นว่า ผู้ที่ทำผิดศีลธรรมจะพึงพอใจกับการที่คนอื่นเป็นคนมีศีลธรรม แต่ถ้าคนอื่นทำผิดศีลธรรม เขาก็ต้องการการอยู่ในภาวะธรรมชาติ และเขาก็จะเห็นด้วยและถือเป็นผลประโยชน์ของเขาที่จะทำให้กฎเกณฑ์ทางศีลธรรมเข้มแข็งขึ้น ซึ่งเขาต้องการที่จะให้คนอื่นจำกัดการแสวงหาผลประโยชน์ แต่สำหรับตัวเขาเองแล้ว เขาไม่ต้องการเช่นนั้น ถ้าบุคคลไม่ได้ยึดถือแง่มุมมองที่เป็นกลางต่อผู้กระทำ เขาก็จะไม่ปฏิเสธว่า ผู้ทำผิดศีลธรรมสามารถพึงพอใจต่อชีวิตของเขา และยังคงรักษาผลประโยชน์ระยะยาวไว้กับการที่คนอื่นมีศีลธรรม

ข้อกล่าวอ้างที่ 2 ได้อ้างอิงถึงชีวิตที่ควบคุมด้วยเหตุผล และยอมให้มีแผนการณ์ที่คอยควบคุม "ความอยาก" ความปรารถนาและทำให้ยอมรับวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุด ที่จะนำไปสู่เป้าหมายของเขา นิลสันเห็นว่า การอ้างเช่นนี้ ไม่ได้ทำให้การทำผิดศีลธรรมเป็นสิ่งที่ไร้เหตุผล ข้อแย้งนี้ของนิลสันจะเห็นได้ชัดขึ้น ถ้าพิจารณาตัวอย่าง บุคคลในชนชั้นที่ไร้ศีลธรรม (classist amoralist) ของเขา ซึ่งจะได้กล่าวถึงในภายหลัง

ข้ออ้างที่ 2 นี้ ยังได้อ้างอิงถึงความสุขที่เกิดขึ้นจากการเป็นผู้เคารพตัวเอง (self-respect) ของผู้ที่มีเหตุผล ซึ่งนิลสันเห็นว่าสิ่งนี้ขึ้นอยู่กับจินตภาพของเราเองที่มีต่อความเป็นมนุษย์ และจินตนาการในสิ่งที่เราต้องการเป็น สิ่งนี้ไม่มีคำตอบของนักปรัชญาท่านใดที่จะให้คำตอบอย่างสมบูรณ์ที่จะแสดงว่า ผู้ทำผิดศีลธรรมจะไม่มีความสุขในลักษณะนี้ เขากล่าวว่า "การที่ผู้ทำผิดศีลธรรม จะไม่มีความสุข ขึ้นอยู่กับว่าเขาเป็นคนแบบใด อยู่ในสังคมชนิดไหน สถานการณ์ที่เขาอยู่ในขณะนั้น และชนิดของจินตภาพต่อตัวเองที่เขามี" (Nielsen 1984: 86) ซึ่งเขาเห็นว่า ความสุขและความมีเหตุผล ไม่ได้เป็นการบ่งบอกถึงศีลธรรมมากไปกว่าผิดศีลธรรม แม้ว่าในบางสถานการณ์จะสามารถเข้ากันได้กับความรับผิดชอบทางศีลธรรมมากกว่าก็ตาม

ต่อข้ออ้างที่ 3 นิลสันเห็นว่าความรู้สึกเจ็บปวดเชิงจิตวิทยา และการต่อต้านของผู้อื่นที่เห็นเรากระทำผิดนั้น ไม่ได้แสดงให้เห็นว่า ผู้ที่ทำผิดศีลธรรมกำลังทำในสิ่งที่ต่อต้านกับผลประโยชน์ที่แท้จริงของเขา และด้วยการกระทำที่ผ่านการไตร่ตรองของเขา ในขณะนั้น เขาอาจจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนที่มากพอ ดูอีกประการหนึ่ง นิลสันเห็นว่า ความรู้สึกเจ็บปวดเชิงจิตวิทยาสามารถทำให้ลดน้อยลงได้ โดยพิจารณาการขึ้นาของความรู้สึกผิดชอบชั่วดีว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีเหตุผล ซึ่งมีผลต่อการไม่ยอมรับอำนาจของความรู้สึกผิดชอบชั่วดีนั้น

ต่อข้อกล่าวอ้างประการที่ 4 นิลสันเห็นว่า คุณลักษณะที่ยกขึ้นมาจะนำมาใช้อ้างได้ ก็ต่อเมื่อผู้กระทำยอมรับทัศนคติทางศีลธรรม ข้อกล่าวอ้างนี้จึงนำมาใช้สนับสนุนการยอมรับทัศนคติทางศีลธรรมไม่ได้ และในทางความเป็นจริง ข้อกล่าวอ้างนี้ก็ยังมีจุดอ่อนอยู่ ที่คนจำนวนมากในสังคมทำตามศีลธรรม แต่ผลที่เกิดขึ้นจริงไม่เป็นไปตามที่ข้อกล่าวอ้างนี้ อ้างไว้ นิลสันเชื่อว่า บุคคลที่

เจตียาวลาดและรอบคอบในการควบคุมตัวเอง อย่างที่ผู้ทำผิดศีลธรรมสามารถทำได้ การถูกกัน
ออกจากความรัก ความเป็นเพื่อน ฯลฯ เป็นเพียงคำอวดอ้างที่ไร้สาระ

ในการพิจารณาข้อกล่าวอ้างทั้ง 4 ประการนี้ นีลสันได้แสดงให้เห็นว่า ยังไม่มีเหตุผล
ใดที่ปราศจากข้อสงสัย ที่จะนำมาเป็นพื้นฐานให้กับปัจเจกบุคคลในการยอมรับทัศนคติทางศีลธรรม
ที่มากกว่าการยอมรับทัศนคติของความเห็นแก่ตัวอย่างมีเหตุผล หรือยอมรับวิธีการมองในภาวะเป็น
กลางต่อผู้กระทำ มากกว่าวิธีการมองเชิงสัมพัทธ์ต่อผู้กระทำ แต่กระนั้นก็ตาม เขาเห็นว่าสิ่งนี้ไม่
ได้เป็นเหตุผลที่ทำให้ชนะเหนือปัจเจกบุคคลที่จะยอมรับศีลธรรม เขาเห็นเช่นเดียวกับเดวิด ฮูม
ที่ว่าไม่มีความสอดคล้องกันระหว่างเส้นแบ่งของ ศีลธรรม/ผิดศีลธรรม กับเส้นแบ่งของ ความเป็น
เหตุผล/ไร้เหตุผล การที่จะสนับสนุนศีลธรรมและปฏิเสธการทำผิดศีลธรรม โดยการแสดงให้เห็น
ว่า สิ่งหนึ่งมีเหตุผล ในขณะที่อีกสิ่งหนึ่งไร้เหตุผลนั้น ไม่สามารถแสดงหรือหาข้อพิสูจน์ที่จะแสดงให้
เห็นถึงสิ่งนี้ได้ เขาเสนอว่า ต่อปัญหา "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" ข้อพิสูจน์เชิงเหตุผล
ไม่สามารถแสดงให้เราเห็นได้ว่า เราควรเป็นคนมีศีลธรรม (Nielsen 1984: 88) แต่ปัญหา
นี้ สิ่งสูงสุดในการตัดสินใจก็คือ การตัดสินใจ เขากล่าวว่า "การหาข้อสนับสนุนเชิงเหตุผลมา
ถึงที่สุดแล้ว และเราเพียงแต่ต้องตัดสินใจสำหรับตัวเราเองว่าเราจะทำอย่างไร และคนชนิดใดที่
เรามุ่งมั่นจะเป็น หรือเปลี่ยนมาเป็น สิ่งทั้งหมดนี้ก็คือ อย่างน้อยที่สุดในที่นี้ การตัดสินใจนั้นเป็น
ราชา [ผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุด]"¹² (Nielsen 1984: 88)

นีลสันได้เสนอตัวอย่างสาริตประการหนึ่งเพื่อที่จะแสดงว่า การทำผิดศีลธรรมไม่เกี่ยว
ข้องกับการกระทำที่ไร้เหตุผล เขาเรียกตัวอย่างนี้ว่า classist amoralist ในสังคมชนชั้น

เขาอธิบายถึง classist amoralist ไว้ดังนี้

classist amoralist คือ 1) ผู้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มผู้นำของสังคมนั้น 2) เป็นผู้ซึ่ง
เอาใจใส่ต่อผู้ที่อยู่ในระดับเดียวกันอย่างไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง และเช่นเดียวกันกับผู้ที่
เขาเอาใจใส่ที่อยู่ในระดับต่ำกว่าเขาที่เขาเอาใจใส่ เช่นคนรับใช้ แม่บ้าน 3) เป็นผู้ปฏิบัติ
ติดต่อประชาชนในส่วนทั้งหมดอย่างเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่เป้าหมายของเขา โดยใช้ศีล
ธรรมในฐานะอุดมการณ์ทางศีลธรรม เพื่อทำให้พวกเขาอยู่ในแนวปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อชน
ชั้นของเขาและตัวเขาเอง (Nielsen 1984: 88)

คนผู้นี้จะมีศีลธรรม ความรัก ความเป็นเพื่อน ความยุติธรรม และไม่แอบแฝงการหวังผลประโยชน์
ต่อคนในกลุ่มเดียวกัน แต่จะไม่ขยายสิ่งเหล่านี้สู่ชนชั้นที่พวกเขาควบคุมอยู่ แต่เขาจะเป็นที่ยอมรับ
จากชนชั้นล่าง โดยผ่านอุดมการณ์ทางศีลธรรมที่เขาใช้ และเขาจะปฏิบัติต่อทุกคนในชนชั้นที่อยู่ต่ำ
กว่านั้นอย่างเท่าเทียมกัน นีลสันเชื่อว่าสังคมเช่นนี้มีความมั่นคงไม่น้อยไปกว่าสังคมที่ยอมรับทัศนคติ
ทางศีลธรรม จากตัวอย่างนี้ เป็นการยากที่จะพิสูจน์ให้เห็นว่า classist amoralist ผู้นี้มี
ความสุขน้อยกว่า หรือทำให้ตนเองสมบูรณ์ได้น้อยกว่าผู้ที่เป็นคนมีศีลธรรม และไม่มีพื้นฐานทางเหตุ
ผลประการใดที่จะทำให้เชื่อได้ว่า ผู้ที่ทำผิดศีลธรรมดังที่กล่าวมานี้จะมีความเป็นเหตุผลน้อยกว่าผู้ที่
ทำตามศีลธรรม ปัญหาที่นีลสันยังคงถามอยู่ก็คือ ทำไมถึงเชื่อว่าคนอย่าง classist amoral-

ist ไม่สามารถเป็นผู้ที่มีความเป็นเหตุผลได้เช่นเดียวกับผู้ที่ยึดถือหลักการทางศีลธรรมที่ถูกตั้ง และถ้าหากสิ่งที่ classist amoralist ทำนั้น เราสามารถเรียกได้ว่าการทำตามศีลธรรมตามอำเภอใจ (เลือกทำเฉพาะคนในชนชั้นเดียวกัน หรือเฉพาะคนที่เขาสนใจเกี่ยวข้อง) เขาคงอยากรู้ว่า ทำไมเขาถึงควรเป็นคนมีศีลธรรม มากกว่าที่จะทำตามศีลธรรมตามอำเภอใจ เมื่อการทำเช่นนั้นสามารถตอบสนองผลประโยชน์ของเขา และชนชั้นของเขา นิลสันเชื่อว่า คำถามนี้ไม่สามารถมีคำตอบที่ดีพอที่จะตอบได้ มีแนวทางหนึ่งที่มีการเสนอในการตอบปัญหานี้คือ การใช้ "ทัศนะทางเหตุผล" (point of view of reason) ในการตอบปัญหา โดยที่ทัศนะนี้จะเป็นตัวแสดงให้เห็นว่า เหตุผลชนิดไหนที่จะเป็นเหตุผลสุดท้ายที่ชนะเหนือเหตุผลอื่น แต่นิลสันเห็นว่า แม้จะมีทัศนะทำนองนี้อยู่จริง ถ้าหากทัศนะทางเหตุผลนี้ไม่รวมเข้ากับความรู้สึกทางศีลธรรม ก็จะไม่เสนอให้ทัศนะทางศีลธรรมอยู่ในฐานะที่ชนะเหนือเหตุผลอื่น แต่ถ้าหากเป็นอย่างที่กล่าวมาข้างนี้ การมีอยู่ของทัศนะทางเหตุผลก็ไม่ช่วยให้การถกเถียงก้าวไปจากเดิม คงมีปัญหาค้นมาอีกว่า ทำไมต้องรับทัศนะทางเหตุผลประการนี้ มากกว่าทัศนะทางเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ไม่มียุทธศาสตร์ประกอบอยู่ด้วย นิลสันกล่าวว่า นี่เป็นบทเรียนบทหนึ่งของนักปรัชญาที่ว่า เหตุผลเชิงปฏิบัติที่บริสุทธิ์ (pure practical reason) แม้จะประกอบเข้ากับความรู้ที่ดีพอในข้อเท็จจริงก็ตาม จะไม่นำเราไปสู่ศีลธรรม (Nielsen 1984: 91)

ตัวอย่างนี้เป็นการยืนยันข้อปฏิเสธการเชื่อมโยง ระหว่าง ศีลธรรม/ผิดศีลธรรม กับ ความเป็นเหตุผล/ไร้เหตุผล และได้ให้น้ำหนักเพิ่มขึ้นต่อการแสดงให้เห็นว่า การทำผิดศีลธรรม เช่นที่ classist amoralist กระทำต่อชนชั้นที่อยู่ในการปกครองของตน สามารถเป็นการกระทำที่มีความเป็นเหตุผลและต่างไปจากการกระทำที่ผิดศีลธรรมของปัจเจกบุคคลที่เห็นแก่ตัว ที่จำกัดอยู่แต่เพียงเหตุผลของการตอบสนองตนเองอย่างที่สุด ในขณะที่ classist amoralist ไม่ได้จำกัดตัวเองอยู่กับเหตุผลประการนั้น การที่เขาทำผิดศีลธรรมไม่ใช่เพราะว่าเขาเป็นมนุษย์ที่เห็นแก่ตัวแต่เป็นไปในแง่ของเจตจำนงที่ไตร่ตรองแล้วที่จะปฏิบัติต่อผู้ที่อยู่ต่ำกว่าเขาในฐานะเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความสุขของชนชั้นของเขาและตัวเขาเอง วิธีการนี้เป็นสิ่งที่น่าสนใจต่อผู้ที่มีเหตุผลในฐานะแบบแผนของการกระทำ มากกว่าการเอาเปรียบผู้อื่นของพวกเขา

ในบทที่ 3 นี้ ได้ศึกษาถึงข้ออ้างเหตุผล และข้อพิสูจน์จำนวนหนึ่งที่มีต่อคำถาม "ทำไมฉันจึงควรเป็นคนมีศีลธรรม" แต่ยังคงจำกัดอยู่ในแนวของการพิจารณาศีลธรรม ในความหมายที่ตรงข้ามกับผิดศีลธรรม และความเป็นเหตุผล ในลักษณะของเครื่องมือที่นำไปสู่เป้าหมาย หรือใช้ความเป็นเหตุผลในเทอมของการทำให้เกิดประโยชน์ หรือความสุขของผู้กระทำ จากข้อถกเถียงของนิลสัน การศึกษาตามแนวนี้ ไม่สามารถแสดงให้เห็นได้ว่า ศีลธรรมเป็นสิ่งที่มีความเป็นเหตุผล และไม่สามารถพิจารณาความเป็นเหตุผลในฐานะคำตอบของคำถามนี้ได้ ในบทที่ 4 จะเป็นการศึกษาคำถามนี้ในอีกลักษณะหนึ่ง ซึ่งเป็นการพิจารณาศีลธรรม ในความหมายที่ตรงข้ามกับไม่ใช่ศีลธรรม (non-moral) และความเป็นเหตุผล ในความหมายที่ผู้มีเหตุผลจะเลือก